

SKLEP KOMISIJE (EU) 2022/1920**z dne 26. januarja 2022****o državni pomoči SA.59974 – 2021/C (ex 2020/N, ex 2020/PN), ki jo je Romunija delno izvedla za družbo Complexul Energetic Oltenia SA***(notificirano pod dokumentarno številko C(2022) 553)***(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 108(2) Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1), točka (a), Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ⁽¹⁾, in ob upoštevanju pripomb, ki so jih med postopkom predložile tretje osebe,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

- (1) Romunija je po opravljenih stikih pred priglasitvijo ⁽²⁾ 4. decembra 2020 priglasila svojo namero, da družbi Complexul Energetic Oltenia S.A. (v nadaljnjem besedilu: družba CE Oltenia) dodeli pomoč za prestrukturiranje.
- (2) Komisija je z dopisom z dne 5. februarja 2021 Romuniji sporočila, da bo v zvezi z navedeno pomočjo začela postopek iz člena 108(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Romunija je svoje pripombe na ugotovitve iz navedenega dopisa predložila 8. marca 2021.
- (3) Sklep Komisije, da začne postopek (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka), je bil 19. marca 2021 objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽³⁾. Komisija je pozvala vse zainteresirane strani, naj predložijo pripombe.
- (4) Komisija je pripombe v zvezi s tem v predpisanem roku prejela od naslednjih tretjih oseb: Evropskega okoljskega urada (EEB), organizacij Bankwatch Romania/ClientEarth in organizacije Greenpeace. Navedene pripombe je posredovala Romuniji in ji dala možnost odgovora; njene pripombe je prejela z dopisom z dne 1. junija 2021.
- (5) Romunija je Komisiji dodatne informacije poslala 10. maja, 1. in 24. junija, 14. septembra, 21. oktobra, 9., 14., 15., 20., 21., 22. in 29. decembra 2021 ter 20. in 21. januarja 2022.
- (6) Romunija se izjemoma strinja, da se odpove svojim pravicom iz člena 342 PDEU v povezavi s členom 3 Uredbe št. 1/1958 ⁽⁴⁾ ter da se ta sklep sprejme in priglasí v skladu s členom 297 PDEU v angleškem jeziku ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ UL C 94, 19.3. 2021, str. 10.⁽²⁾ Te izmenjave so se začele 29. junija 2020, ko je Romunija pred priglasitvijo predložila osnutek načrta prestrukturiranja, do priglasitve pa so vključevale izmenjavo elektronskih sporočil, tehnične razprave na videokonferencah in telekonferencah ter predhodne povratne informacije o osnutku načrta prestrukturiranja.⁽³⁾ Glej opombo 1.⁽⁴⁾ Uredba št. 1 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti (UL 17, 6.10.1958, str. 385/58).⁽⁵⁾ Z dopisom z dne 29. decembra 2021.

2. PODROBEN OPIS UKREPOV

2.1 Upravičenka

- (7) Družba CE Oltenia je javno podjetje, dejavno na področju rudarstva, proizvodnje energije iz fosilnih goriv in lokalne oskrbe s toploto. Družba je bila ustanovljena 12. oktobra 2011 in registrirana 31. maja 2012 po združitvi štirih družb: Complexul Energetic Craiova SA, Complexul Energetic Turceni SA, Complexul Energetic Rovinari SA in Societatea Nationala a Lignitului Oltenia SA. Družba CE Oltenia ne pripada večji poslovni skupini in se ne upravlja skupaj z drugimi javnimi podjetji. Je neodvisno središče odločanja v državi. Po podatkih romunskih organov družbo CE Oltenia nadzoruje romunska država, ki jo zastopa ministrstvo za energijo, in sicer s 77,15-odstotnim deležem. Med drugimi delničarji je investicijski sklad Fondul Proprietatea SA (21,56-odstotni delež)⁽⁶⁾, preostale delnice pa so v lasti družb Electrocentrale Grup SA (0,84 %) in Inchidere si Conservare Mine (0,44 %). Nadzorni svet družbe CE Oltenia ima sedem članov, od katerih lahko sklad Fondul Proprietatea imenuje le dva, družbo pa upravlja direktorat (pet članov, med katerimi nadzorni svet imenuje generalnega izvršnega direktorja). Odločitve o ključnih vidikih poslovanja družbe CE Oltenia, kot so proračun, poslovni načrt ter druge finančne in poslovne odločitve, se sprejemajo z navadno večino delničarjev. Sklad Fondul Proprietatea jih ne more preprečiti ali nanje vložiti veta. Njegove pravice so običajne za manjšinske delničarje. Za nekatere odločitve, kot so spremembe vpisanega osnovnega kapitala, je potrebnih 90 % glasov na skupščini delničarjev ali na izredni skupščini, zato je potrebna odobritev sklada Fondul Proprietatea. Vendar večinski delež države in zastopanost v nadzornem svetu romunski državi omogočata izvajanje učinkovitega in izključnega nadzora nad družbo CE Oltenia.
- (8) Družba CE Oltenia ima sedež v Jugozahodni Olteniji (Sud-Vest Oltenia) (oznaka NUTS 2 RO41), v svojih rudnikih (Rovinari, Motru, Jilț in Mehedinți) zaposluje 12 268 delavcev, v okrožjih Dolj in Gorj pa ima elektrarne. Stopnja brezposelnosti v regiji znaša 5,5 %, kar je nad nacionalnim povprečjem, ki znaša 3,4 %, in je tudi najvišja v državi⁽⁷⁾. Kot kaže preglednica 1, je bila stopnja brezposelnosti v Jugozahodni Olteniji v zadnjih letih (od 8,2 % do 5,5 % v letih od 2015 do 2020) nad nacionalno stopnjo brezposelnosti (od 5 % do 3,4 % v istem obdobju). Čeprav se podatki Eurostata⁽⁸⁾ in nacionalnega statističnega urada nekoliko razlikujejo, trend kaže, da je stopnja brezposelnosti v zadevni regiji stalno višja od nacionalne.

Preglednica 1

Stopnja brezposelnosti v makroregijah, razvojnih regijah in državi

	Leto					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Stopnja brezposelnosti: %					
	%	%	%	%	%	%
Nacionalna	5	4,8	4	3,3	2,9	3,4
V regiji Jugozahodna Oltenija	8,2	8,3	7,3	5,9	5,2	5,5

Vir: INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA.

⁽⁶⁾ Sklad Fondul Proprietatea je bil ustanovljen z zakonom št. 247 z dne 22. julija 2005 zaradi izplačila nadomestil vsem osebam, ki so bile v prejšnjem režimu nezakonito razlašene, najprej pa so mu bile dodeljene delnice različnih podjetij. Delniška struktura v odstotkih glasovalnih pravic sklada Fondul Proprietatea na dan 31. decembra 2021 je razdeljena med romunske institucionalne delničarje (40,58 %) ali zasebnike (21,84 %), banko Bank of New York Mellon (18,2 %), neromunske institucionalne vlagatelje (15,76 %) ali fizične osebe (3,51 %) in ministrstvo za javne finance (0,11 %).

⁽⁷⁾ Podatki nacionalnega statističnega urada INSTITUTUL NATIONAL DE STATISTICA, na voljo na povezavi <http://statistici.inse.ro:8077/tempo-online/#/pages/tables/insse-table>.

⁽⁸⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tgs00010/default/table?lang=en>

- (9) Po mnenju Romunije je visoka stopnja brezposelnosti povezana s težavami pri ustvarjanju novih delovnih mest v regiji. Teritorialni načrt za pravični prehod okrožja Gorj ⁽⁹⁾ kaže, da se prebivalci, ki so stari od 45 do 65 let, so nekdanji zaposleni v rudarsko-energetskem sektorju in so upravičeni do predčasne upokojitve in/ali nadomestil, niso pripravljeni prekvalificirati in aktivno iskati zaposlitve. Negativni učinek je še večji zaradi šolskega učnega načrta, ki se ne ujema s sedanjimi ali prihodnjimi potrebami trga dela, pri čemer delodajalci navajajo potrebo po dodatnem izobraževanju na področju digitalizacije, avtomatizacije procesov robotike, umetne inteligence itd.
- (10) Družba CE Oltenia proizvaja električno energijo v štirih elektrarnah. To so Rovinari, ki ima štiri enote s skupno močjo 1 320 MW in je stara več kot 40 let, Turceni (štiri enote, 1 320 MW, stara 33 let), Işalnița (dve enoti, 630 MW, stara 50 let) ter Craiova II (dve enoti, 300 MW v soproizvodnji toplote in električne energije, stara 30 let). Chișcani, peta elektrarna z zmogljivostjo 415 MW, ne deluje. Družba CE Oltenia deluje na veleprodajnem in maloprodajnem trgu z električno energijo, prodaja pa tudi toploto mestu Craiova. Njene elektrarne za proizvodnjo do 99,5 % električne energije uporabljajo lignit. Iz lastnih odprtih kopov pridobiva lignit za lastno porabo ali prodajo drugim proizvajalcem električne energije ⁽¹⁰⁾. Z ogrevanjem in toplo sanitarno vodo oskrbuje tudi približno 300 000 prebivalcev mesta Craiova.
- (11) Po podatkih nacionalnega energetskega regulatorja ANRE (Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei) je največja romunska proizvajalka električne energije družba Hidroelectrica (31,3-odstotni tržni delež), sledi ji družba Nuclearelectrica (18,09 %), na tretjem mestu pa je družba CE Oltenia (14,08 %) ⁽¹¹⁾. Vse tri družbe nadzoruje romunska država.
- (12) Romunija trdi, da ima družba CE Oltenia pomembno vlogo na romunskem trgu z električno energijo. Delovanje družbe CE Oltenia je pomembno tudi zaradi varnosti in zadostnosti nacionalnega energetskega sistema. Romunski energetski sistem je na vzhodnem koncu evropskega celinskega sistema in hkrati deluje na mejah z Bolgarijo, Srbijo, Madžarsko in jugozahodnim delom Ukrajine. Uvoz električne energije ovira dejstvo, da ima madžarski elektroenergetski sistem v času največje obremenitve primanjkljaj električne energije, uporaba razpisne zmogljivosti na ukrajinski meji pa je pogojena s pisnim soglasjem operaterja prenosnega sistema v Ukrajini. Poleg tega v letni bilanci držav v regiji prevladuje uvoz električne energije za države članice EU in za države, ki niso članice EU. Zato so ob pomanjkanju energije v nacionalnem energetskega sistemu viri omejeni tudi v sistemih sosednjih držav.
- (13) Romunija trdi, da bi v primeru ustavitve obratov družbe CE Oltenia obstajala neposredna in realna nevarnost prekinitve osnovne oskrbe z električno energijo, kar bi lahko povzročilo gospodarsko motnjo s škodljivimi posledicami za Romunijo. V zvezi s tem je analiza ⁽¹²⁾, ki jo je opravil romunski upravljavec trga z električno energijo in plinom OPCOM ⁽¹³⁾ pokazala tudi, da bi se v primeru zaprtja družbe CE Oltenia podvojila povprečna letna cena električne energije na trgu za dan vnaprej, cene na centraliziranem trgu za dvostranske pogodbe pa bi se zvišale za 70 %.
- (14) Poleg tega je maja 2021 romunski sistemski operater prenosnega sistema, tj. družba CNTEE Tranelectrica S.A. (v nadaljnjem besedilu: družba Tranelectrica), opravil analizo zadostnosti nacionalnega energetskega sistema ob predpostavki, da se leta 2022 popolnoma zaprejo energetske zmogljivosti družbe CE Oltenia, pri čemer so leta 2021 še naprej obratovala tri enote v Rovinari. Ugotovljeno je bilo, da bi imel nacionalni energetski sistem velike težave z zadostnostjo, saj ne bi imel več potrebnih virov za pokrivanje nacionalne porabe električne energije, tudi če bi se v največji možni meri uporabljala zmogljivost čezmejnega uvoza.

⁽⁹⁾ Teritorialni načrt za pravični prehod okrožja Gorj so pripravili zunanji svetovalci, ki podpirajo lokalne organe. Zmanjšanje odtisa družbe CE Oltenia je najbolj prizadelo okrožje Gorj (v celotni regiji).

⁽¹⁰⁾ Lignit je sedimentna fosilna kamnina, ki nastaja iz naravno stisnjene šote in vsebuje približno 60–70 odstotkov ogljika. Pridobivanje lignita in premoga ima v nomenklaturi gospodarskih dejavnosti (NACE) različni oznaki: NACE 0510 (premog) in 0520 (lignit).

⁽¹¹⁾ Od januarja do marca 2021: Poročilo Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, prvo četrtletje leta 2021, <https://www.anre.ro/en/press/newsletter/2021-1st-quarter-newsletter>.

⁽¹²⁾ Analizo vpliva zaprtja družbe CE Oltenia na cene, povezane s trgom za dan vnaprej, izravnalnim trgom in centraliziranim trgom za dvostranske pogodbe za obdobje 2019–2030, je družba OPCOM opravila leta 2020 na zahtevo ministrstva za energijo.

⁽¹³⁾ OPCOM je romunski upravljavec trga s plinom in električno energijo, ki upravlja in vodi trge za trgovanje z električno energijo, kot so trg za dan vnaprej, trg znotraj dneva, organiziran okvir za konkurenčno trgovanje z dvostranskimi pogodbami za električno energijo na podlagi razširjenega razpisa (PCCB-LE) in stalnih pogajanj (PCCBNC) ter izravnalni trg.

- (15) Po navedbah Romunije bi stečaj družbe CE Oltenia glede na veliko število sedanjih partnerjev v celotni vrednostni verigi povzročil neposredno izgubo več kot 12 000 delovnih mest in znatno posredno izgubo delovnih mest.
- (16) Romunija nadalje trdi, da je družba CE Oltenia eden od glavnih dobaviteljev tehnoloških pomožnih storitev za družbo Transelectrica, ki se zagotavljajo s sodelovanjem na dražbah, ki jih organizira operater prenosnega sistema. Zato je družba pomembna za zagotavljanje pomožnih storitev, s katerimi lahko operater prenosnega sistema od proizvajalcev električne energije kupi rezerve za pokrivanje izgub v omrežju, kar omogoča varnost sistema.
- (17) Romunija ima elektroenergetske povezave z Bolgarijo in Madžarsko ter s tretjimi državami, vključno z Ukrajino, ki je povezana s Poljsko in Srbijo, Srbija pa je povezana s Hrvaško. Romunija redno izvažata in uvažata električno energijo. Načrtuje ali izvaja se več projektov v skupnem interesu Unije, katerih cilj je povečati medsebojno povezanost Romunije z Bolgarijo in Srbijo.
- (18) Romunija trdi tudi, da je imela družba CE Oltenia po podatkih za leto 2019 poslovne odnose s približno 120 družbami iz okrožja Gorj. Skupni znesek njihovega prometa glede na bilance stanja, predložene ministrstvu za finance za leto 2019, znaša približno 1 082 milijonov RON (približno 218 milijonov EUR). Po podatkih iz istega vira je imela leta 2019 družba CE Oltenia 3 116 milijonov RON prometa (približno 630 milijonov EUR). Po podatkih nacionalnega statističnega urada je promet vseh družb v okrožju Gorj leta 2019 znašal približno 9 100 milijonov RON (približno 1 840 milijonov EUR). Tako družba CE Oltenia in glavnih 120 ponudnikov približno 50-odstotno podpirajo gospodarstvo okrožja. Poleg tega je skoraj polovica poslovnih partnerjev družbe CE Oltenia (kot so varnostna podjetja in ponudniki storitev za rudarsko opremo, prevoz ali najem opreme za dela) odvisna od družbe v okvirnem deležu od 70 % do 90 %. (*).
- (19) Po navedbah Romunije je družbo CE Oltenia prizadela sedanja kriza zaradi COVID-19. Romunija trdi, da se je njen bruto domači proizvod leta 2020 v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšal za približno 4 %. Najbolj prizadeti sektorji so bili storitveni sektor, gradbeništvo in industrija. Po podatkih Mednarodne agencije za energijo ⁽¹⁴⁾ je pandemija COVID-19 na splošno povzročila zmanjšanje povpraševanja po električni energiji, ki je bilo posledica velikega zmanjšanja porabe v sektorjih storitev in industrije, zlasti v obdobjih zaprtja.
- (20) Romunija trdi, da se je v primeru družbe CE Oltenia proizvodnja električne energije zmanjšala z 12,4 TWh na 8,2 TWh zaradi zmanjšanja povpraševanja po energiji, tehnične razpoložljivosti proizvodnih sredstev in začasne brezposelnosti osebja. Zaradi manjšega povpraševanja po električni energiji so se zlasti na trgu za dan vnaprej znižale cene, ki so občasno dosegle najnižjo raven pod 20 EUR/MWh v zadnjih desetih letih. Poleg tega je družba CE Oltenia zaradi pandemije utrpela motnje vzdolž vrednostne verige, na primer zamude ali odpovedi pri dobavi rezervnih delov in materialov od dobaviteljev, zaradi česar se je proizvodnja zmanjšala ali včasih celo popolnoma zaustavila. Po ponovni vzpostavitvi proizvodnje rezervnih delov so se njihove cene močno zvišale, kar je privedlo do prekinitve pogodb. Cena kovinskih rezervnih delov se je na primer povečala za 100–300 %, cena metana pa za več kot 700 %. V času krize je morala upravičenka sprejeti varnostne ukrepe, da so zaposleni, ki so se šteli za nujno potrebne, lahko nadaljevali z delom brez nadaljnjih prekinitev proizvodnega procesa. Približno 10 odstotkom zaposlenih je bila začasno prekinjena pogodba, kar je pomenilo približno 192 500 dni prekinitve dejavnosti.

2.2 Ozadje ukrepa

2.2.1 Pomoč za reševanje

- (21) Romunija je februarja 2020 Komisiji priglasila načrte za dodelitev pomoči za reševanje družbi CE Oltenia. V času priglasitve so ocenjene izgube za leto 2019 znašale približno 1,1 milijarde RON (232 milijonov EUR) ⁽¹⁵⁾. Po navedbah Romunije so te izgube nastale predvsem zaradi: (i) neizterjave dolgov od insolventnih družb v državni lasti, (ii) nihanja menjalnih tečajev pri posojilih, (iii) znatnega zvišanja cen pravic do emisije toplogrednih plinov

(*) Zaupni podatki.

⁽¹⁴⁾ Glej poročilo Mednarodne agencije za energijo „Covid-19 impact on electricity“ (Vpliv COVID-19 na električno energijo): <https://www.iea.org/reports/covid-19-impact-on-electricity>.

⁽¹⁵⁾ Menjalni tečaj, uporabljen za sklep o pomoči za reševanje iz sprotne opombe 17, je bil 1 RON = 0,20904 EUR na dan 29. januarja 2020.

(v nadaljnjem besedilu: pravice do emisije CO₂) ⁽¹⁶⁾. Komisija je s sklepom z dne 24. februarja 2020 ⁽¹⁷⁾ odobrila posojilo za reševanje v višini 251 milijonov EUR v korist družbe CE Oltenia na podlagi člena 107(3), točka (c), PDEU, kot ga razlagajo Smernice o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah (v nadaljnjem besedilu: smernice za reševanje in prestrukturiranje) ⁽¹⁸⁾.

2.2.2 Finančne težave družbe CE Oltenia in del izvedene pomoči za prestrukturiranje

- (22) Romunija navaja, da je družba CE Oltenia podjetje v težavah, saj izpolnjuje merila iz nacionalne zakonodaje za uvedbo kolektivnega postopka zaradi insolventnosti na zahtevo upnikov. Zato je družba CE Oltenia navedena merila izpolnjevala od konca leta 2019, njenih 46 dobaviteljev pa je lahko v času sklepa o pomoči za reševanje zahtevalo začetek postopka zaradi insolventnosti. Družba CE Oltenia ni sposobna odplačati odobrenega posojila za reševanje skupaj z obrestmi, zato mora priglasiti načrt prestrukturiranja, sicer gre v skladu z nacionalno zakonodajo samodejno v likvidacijo.
- (23) Romunija trdi, da je za finančne težave družbe CE Oltenia več razlogov. Prvi razlog je povezan z dejstvom, da družba CE Oltenia upravlja štiri stare elektrarne na lignit, ki se izkopava v devetih rudnikih. Elektrarne zahtevajo drago redno vzdrževanje in naložbe v okoljsko skladnost. Drugi razlog je povezan s pomanjkanjem naložbenega kapitala zaradi visokih stroškov izpolnjevanja okoljskih predpisov (skladnost z omejitvami glede usedlin pepela in žlindre ter izpolnjevanje mejnih vrednosti emisij SO₂, NO_x in PM10). Družba CE Oltenia je za izpolnjevanje okoljskih zahtev EU in nacionalnih okoljskih zahtev od leta 2008 vložila približno 880 milijonov EUR. Te naložbe so onemogočile financiranje naložbenih programov, namenjenih povečanju energijske učinkovitosti in s tem zmanjšanju stroškov emisij CO₂.
- (24) Tretji razlog za težave izhaja iz dejstva, da so družbe za proizvodnjo energije v državni lasti v Romuniji organizirane po vrstah proizvodnje energije glede na gorivo, ki ga uporabljajo, in so torej družbe, ki za delovanje uporabljajo eno vrsto goriva: hidroenergijo (Hidroelectrica SA), jedrsko energijo (Nuclearelectrica SA), fosilna goriva (CE Oltenia). Ta model je skupaj z izvajanjem sistema pravic do emisije CO₂ povzročil konkurenčno neravnovesje, zaradi katerega je družba CE Oltenia v prikrašanem položaju. Po sedanjem modelu, v katerem je edini vir proizvodnje električne energije družbe CE Oltenia lignit, upravičenka ne more doseči enake stopnje dobičkonosnosti kot njeni konkurenti, ki imajo nižje mejne stroške proizvodnje in uporabljajo manj onesnažujoče vire proizvodnje električne energije ter imajo nižje stroške pravic do emisije CO₂ ali jih sploh nimajo.
- (25) Družba CE Oltenia mora najpozneje do 30. aprila vsako leto predati število pravic do emisije CO₂, ki je enako skupni količini emisij toplogrednih plinov, izpuščenih v prejšnjem koledarskem letu. Neizpolnitev te obveznosti pomeni kazen v višini 100 EUR za vsako izpuščeno tono ekvivalenta CO₂, ki ni bila predana ⁽¹⁹⁾. Cene pravic do emisije CO₂ se v zadnjih letih in mesecih vztrajno zvišujejo, septembra 2021 so na primer presegle 60 EUR/tono CO₂, decembra 2021 pa so dosegle 80 EUR/tono CO₂ ⁽²⁰⁾.
- (26) Poleg tega je po trditvah Romunije še en razlog za finančne težave družbe CE Oltenia povezan z njeno stroškovno strukturo. Stroški osebja so predstavljali 39 % skupnih stroškov poslovanja za leto 2020, stroški za varstvo okolja, ki so večinoma povezani z nakupom pravic do emisije CO₂, pa so predstavljali 35 % skupnih stroškov. Zaradi te stroškovne strukture je družba v obdobju 2014–2019 vsako leto (razen leta 2017) beležila izgubo iz poslovanja.

⁽¹⁶⁾ Zvišanje cene pravice do emisije CO₂ s 7 EUR na pravico do emisije decembra 2017 na 20 EUR na pravico do emisije leta 2018 in več kot 27 EUR na pravico do emisije leta 2019.

⁽¹⁷⁾ Sklep Komisije z dne 24. februarja 2020 C(2020) 1068 final v zadevi SA.56250 (2020/N) – Romunija – Pomoč za reševanje v korist družbe Complexul Energetic Oltenia SA (UL C 112, 3.4.2020, str. 1) (v nadaljnjem besedilu: sklep o pomoči za reševanje).

⁽¹⁸⁾ UL C 249, 31.7.2014, str. 1.

⁽¹⁹⁾ Direktiva 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES (UL L 275, 25.10.2003, str. 32, v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2003/87/ES).

⁽²⁰⁾ <https://tradingeconomics.com/commodity/carbon>

2.3 Ukrepi

- (27) Ta sklep se nanaša na pomoč za prestrukturiranje družbi CE Oltenia, ki zajema državna nepovratna sredstva v višini 1 090 milijonov EUR, državno poroštvo za posojilo v višini 195,8 milijona EUR, ki je v RON enakovredno kapitalski injekciji v višini do 226 milijonov EUR v družbo CE Oltenia, pretvorbo posojila za reševanje, ki je postalo pomoč za prestrukturiranje v višini približno 251 milijonov EUR, v nepovratna sredstva, in nepovratna sredstva iz sklada za modernizacijo ⁽²¹⁾ v višini 895,3 milijona EUR, ki bodo izplačani, če Romunija predloži ustrezne predloge in jih potrdi Evropska investicijska banka ali kot ustrezne odobri odbor za naložbe sklada za modernizacijo (v nadaljnjem besedilu skupaj: ukrepi). Skupni zadevni znesek zadevne pomoči je 2 658,1 milijona EUR ⁽²²⁾.
- (28) Z nepovratnimi sredstvi v višini 1 090 milijonov EUR se bo financiral nakup potrebnih pravic do emisije CO₂ v obdobju 2021–2025, sredstva pa bodo vsako leto razdeljena glede na potrebe po financiranju, vendar ne bodo popolnoma ustrezala vsakoletnim izdatkom za pravice do emisije CO₂. Romunska vlada je marca 2021 sprejela izredni vladni odlok, s katerim je družbi CE Oltenia odobrila nepovratna sredstva v višini približno 1,18 milijarde RON (približno 241 milijonov EUR) za financiranje nakupa pravic do emisije CO₂. Zato Romunija trdi, da je družba CE Oltenia 26. aprila 2021 izpolnila obveznost v zvezi s pravicami do emisije CO₂ in zaključila nakup pravic do emisije CO₂ za energijo, proizvedeno v letu 2020, v skupnem znesku 315 milijonov EUR. Po trditvah Romunije je družba razliko v višini 74 milijonov EUR med skupno nakupno ceno in nepovratnimi sredstvi krila z lastnimi sredstvi. Nepovratna sredstva v višini 241 milijonov EUR so del priglasenih nepovratnih sredstev v višini 1 090 milijonov EUR in so bila financirana iz državnega proračuna prek ministrstva za energijo.
- (29) Leta 2022 naj bi bilo najeto posojilo s poroštvom države v višini 195,8 milijona EUR za financiranje obratnega kapitala družbe CE Oltenia v enakem znesku. Romunski organi trdijo, da bo posojilo poplačano v skladu s tržnimi pogoji, ki bodo prevladovali v tistem trenutku. Ocenjena celotna obrestna mera [...] naj bi znašala okrog [...] %.
- (30) Kapitalska injekcija v družbo CE Oltenia v višini do 226 milijonov EUR bo zagotovljena s prispevkom ministrstva za energijo v denarju (180 milijonov EUR) in v naravi (zemljišče v vrednosti, ocenjeni na 46 milijonov EUR).
- (31) Romunski organi trdijo, da bo posojilo za pomoč za reševanje v višini 251 milijonov EUR (glej uvodno izjavo (21)), ki je postalo pomoč za prestrukturiranje, ker še ni bilo odplačano, pretvorjeno v nepovratna sredstva, ko bo Komisija odobrila načrt prestrukturiranja.

2.4 Prvotni načrt prestrukturiranja za družbo CE Oltenia

- (32) Romunija je 4. decembra 2020 Komisiji priglasila načrt prestrukturiranja (v nadaljnjem besedilu: prvotni načrt prestrukturiranja), podprtem z 1,33 milijarde EUR pomoči za prestrukturiranje, ki zajema 0,25 milijarde EUR že dodeljene pomoči za reševanje, dodatnih 0,31 milijarde EUR v obliki posojila z državnim poroštvom in 0,77 milijarde EUR v obliki državne pomoči. Poleg tega je bilo načrtovano, da se pridobi dodatnih 711 milijonov EUR državne pomoči iz sklada za modernizacijo za diverzifikacijo mešanice virov energije z zamenjavo lignita s (predvsem) plinom in obnovljivimi viri energije.
- (33) Prvotni načrt prestrukturiranja je zajemal obdobje od leta 2021 do leta 2030, obdobje prestrukturiranja pa zajema le obdobje od leta 2021 do leta 2025. V navedenem načrtu prestrukturiranja je bilo predvideno, da bo družba CE Oltenia leta 2022 ustvarila dobiček, do leta 2025 dosegla donosnost vloženega kapitala v višini [...] %, leta 2030 dosegla dolgoročno konkurenčnost s takrat [...] - odstotno donosnostjo vloženega kapitala.

⁽²¹⁾ Sklad za modernizacijo je poseben program financiranja Unije za podporo Bolgariji, Hrvaški, Češki, Estoniji, Madžarski, Latviji, Litvi, Poljski, Romuniji in Slovaški pri njihovem prehodu na podnebno nevtralnost s podpiranjem naložb v posodobitev energetskih sistemov in izboljšanje energijske učinkovitosti. Vzpostavljen je bil z Direktivo 2003/87/ES.

⁽²²⁾ Menjalni tečaj, uporabljen za ta sklep, je bil 1 RON = 0,2020 EUR na dan 21. decembra 2021.

- (34) Prvotni načrt prestrukturiranja je vključeval naslednje sklope ukrepov:
- (a) tehnične in tehnološke ukrepe, s katerimi se izvaja naložbeni načrt za diverzifikacijo mešanice virov energije. Načrt je vključeval zamenjavo 1 460 MW, ki jih proizvede šest enot na lignit, z (i) 1 325 MW, proizvedenimi z dvema enotama na plin, (ii) 109 MW, proizvedenimi z osmimi fotovoltaičnimi enotami in (iii) 9,9 MW, proizvedenimi s hidroelektrarno. Predvideno je bilo zaprtje petih rudnikov, s čimer bi se proizvodnja do leta 2025 prepolovila;
 - (b) organizacijske in upravljalne ukrepe, ki izboljšujejo procese ali informacijsko podporo ter preprečujejo prekrivanje ali neučinkovitost, vključno z 41-odstotnim zmanjšanjem števila zaposlenih ali njihovo prerazporeditvijo;
 - (c) ukrepe za varstvo okolja, ki zajemajo naložbe ali začasno podporo stroškom poslovanja obratov za rudarstvo in proizvodnjo električne energije, vključno z okoljsko skladnostjo (kot so pravice do emisije CO₂ in stroški skladnosti za pepel, NO_x, SO₂);
 - (d) finančne ukrepe, ki vključujejo optimizacijo stroškov bančnih posojil ter odtujitev ali prodajo obstoječih sekundarnih sredstev, vendar brez večje odtujitve sredstev, ki bi se lahko upravljala kot samostojno podjetje in zagotavljala prihodke od prodaje v podporo načrtu.
- (35) Družba CE Oltenia je predvidela, da bo v letih 2022 in 2023 kot vire energije postopoma dodajala proizvodnjo fotovoltaične energije in vodne energije. Prodaja energije, proizvedene na osnovi lignita, naj bi se po napovedih dejansko zmanjšala leta 2026, ko bosta v okviru projektov SE Turceni in SE Işalniţa nameščeni dve enoti na zemeljski plin, zaradi česar bo mešanica virov energije zajemala 41 % lignita, 53 % plina ter preostanek iz virov fotovoltaične energije in vodne energije.
- (36) Pričakovana finančna sredstva, potrebna za kritje stroškov prestrukturiranja do konca leta 2025, so znašala [...] EUR, od tega naj bi družba CE Oltenia prispevala [...] EUR iz lastnih sredstev. Lastni prispevek družbe CE Oltenia bi v primeru morebitnega financiranja iz sklada za modernizacijo znašal 42 % skupnih stroškov prestrukturiranja, brez navedenega financiranja pa 53 %. Glavni viri lastnega prispevka družbe CE Oltenia naj bi bili (i) prihodki od prodaje električne energije na centraliziranih trgih OPCOM v višini [...] EUR, ki naj bi bili ustvarjeni v obdobju 2020–2025, (ii) prihodki iz dolgoročnih dvostranskih pogodb o odkupu električne energije, ki so dolgoročne pogodbe za več kot dve leti, v višini [...] EUR in (iii) prodaja sredstev v vrednosti [...] EUR.
- (37) Od vseh delničarjev družbe CE Oltenia naj bi k njenemu prestrukturiranju prispevala le država (bodisi s sredstvi bodisi s pokrivanjem izgub), noben od upnikov družbe CE Oltenia pa naj ne bi zagotavljal porazdelitve bremena.
- (38) Predvideni so bili naslednji ukrepi za omejevanje izkrivljanja konkurence: (i) zunanje izvajanje s prenosom skupine za soproizvodnjo električne energije S.E. Craiova II na občino (ki večinoma proizvaja toplotno energijo za mesto Craiova) in (ii) zaprtje energetske skupine ali rudnikov v skladu s časovnim načrtom, zaradi česar se bo med letoma 2020 in 2025 inštalirana moč na osnovi lignita zmanjšala za 1 605 MW (45 % zmogljivosti na osnovi lignita do konca leta 2025). Vendar se celotna proizvodna zmogljivost družbe CE Oltenia ne bi bistveno spremenila, saj naj bi se izguba proizvodne zmogljivosti na osnovi lignita nadomestila z namestitvijo novih fotovoltaičnih in hidroenergetskih enot. V prvotnem načrtu za prestrukturiranje je bilo poleg tega predvideno, da bodo nekateri rudniki zaprti ali konzervirani, večinoma zaradi neučinkovitosti, zmanjšanja povpraševanja ali izčrpanja zalog lignita. V načrtu zapiranja rudarskih zmogljivosti je predvideno zmanjšanje proizvodnje lignita za približno 3 700 000 ton (26 % do konca leta 2026).

2.5 Razlogi za začetek formalnega postopka preiskave

- (39) Komisija je imela pomisleke glede tega, ali bi se priglašena pomoč za prestrukturiranje štela za združljivo z notranjim trgom na podlagi člena 107(3), točka (c), PDEU, kot ga razlagajo smernice za reševanje in prestrukturiranje, zato se je odločila, da začne formalni postopek preiskave zlasti iz naslednjih razlogov:

2.5.1 Pomisleki glede ustreznosti pomoči

- (40) V skladu s sklepom o začetku postopka ⁽²³⁾ zagotavljanje pomoči za prestrukturiranje v obliki znatnih nepovratnih sredstev (brez nadomestila) v višini 768 milijonov EUR državi, ki deluje kot dajalka pomoči, ne bi omogočilo, da ima korist od morebitnih pozitivnih učinkov pomoči za prestrukturiranje, in zato ne bi bilo ustrezen finančni instrument. Poleg tega bi imeli manjšinski delničarji družbe CE Oltenia (ki niso zagotovili podobnih nepovratnih finančnih instrumentov) zaradi donacije države družbi CE Oltenia posredno korist od nepovratnih sredstev v obliki morebitnega povečanja vrednosti njihovega deleža, ne da bi prispevali k stroškom prestrukturiranja. Načrtovana nepovratna sredstva ne bi omogočila ustreznega nadomestila za državo, ki se zahteva v skladu s smernicami za reševanje in prestrukturiranje, niti ne bi omogočila, da si država sama prisvoji s tem povezane pozitivne učinke nepovratnih sredstev za financiranje načrta.

2.5.2 Pomisleki glede prisotnosti konkretnega in dejanskega lastnega prispevka upravičenke, ki ne vsebuje pomoči, ter o prisotnosti in učinkovitosti porazdelitve bremena

- (41) Predhodna ocena prvotnega načrta za prestrukturiranje je pokazala, da se lahko od domnevnega lastnega prispevka v višini [...] EUR za konkreten in realen delež šteje največ [...] EUR. Kar zadeva preostali znesek, se je Romunija zanašala le na pričakovane prihodke od prodaje električne energije na centraliziranih trgih OPCOM v obdobju 2021–2025, ki niso bili niti konkretni niti dejanski, saj za obdobje 2022–2025 še niso bile sklenjene trdne zaveze. Prodajne pogodbe na centraliziranih trgih OPCOM so bile sklenjene za največ 1,5 leta. Čeprav je Romunija navedla, da je v postopku posodabljanja svoje zakonodaje, da bi udeležencem na centraliziranih trgih OPCOM omogočila sklepanje pogodb za daljše obdobje, je bilo treba združljivost takih sprememb z zakonodajo Unije na področju oskrbe z električno energijo še oceniti. Poleg tega se je Romunija zanašala na morebitno sklenitev dvostranskih pogodb o nakupu električne energije, o katerih se je razpravljalo z energetske intenzivnimi uporabniki in ki naj bi v obdobju prestrukturiranja prinesle prihodke v višini [...] EUR. Vendar Romunija ni mogla predložiti nobenega dokaza o teh pogodbah, ki bi zagotovile dejansko financiranje prvotnega načrta prestrukturiranja ⁽²⁴⁾.
- (42) Lastni prispevek družbe CE Oltenia bi znašal največ 42 % stroškov prestrukturiranja, tudi če bi se v nasprotju s točko 63 smernic za reševanje in prestrukturiranje domnevalo, da pričakovani prihodnji dobiček iz redne prodaje in pričakovani dobiček predstavljata vir konkretnega in dejanskega lastnega prispevka, saj bi se, kot je pojasnila Komisija, morebitna sredstva iz proračuna sklada za modernizacijo štela za državno pomoč in jih zato ni mogoče šteti za lastna sredstva družbe CE Oltenia, ki ne vsebujejo pomoči ⁽²⁵⁾.
- (43) Prvotnega načrta za prestrukturiranje ni podprl noben vlagatelj ali posojilodajalec v tržnem gospodarstvu. Prvič, banke pisma o nameri, s katerim bi se strinjale s predhodnim financiranjem plačil v zvezi s prihodnjo dobavo električne energije družbe CE Oltenia, katere pričakovani prihodki predstavljajo skoraj celoten lastni prispevek družbe CE Oltenia, niso predložile. Drugič, nobena banka ali vlagatelj v tržnem gospodarstvu ni izrazil interesa, da bi podprl ali financiral del naložb v prehod z lignita na zemeljski plin ali na proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov. Tretjič, dokazi o morebitnih zunanjih vlagateljih ali bankah, ki bi podprli načrt, ali o tem, da se bodo taka pogajanja začela v razumnem časovnem okviru, niso bili predloženi. Čeprav je Romunija kot še en vir financiranja predlagala tudi prodajo sredstev družbe CE Oltenia ter pri tem ocenila, da bi taka prodaja prinesla 2 milijona EUR prihodkov, se postopek prodaje teh sredstev še ni začel ⁽²⁶⁾.
- (44) Poleg tega je Romunija priznala, da manjšinski delničarji družbe CE Oltenia (zlasti družba Fondul Proprietatea SA) ali njeni upniki ne bodo zagotovili ustrezne porazdelitve bremena v kakršni koli obliki ⁽²⁷⁾.

2.5.3 Pomisleki glede obnove dolgoročne sposobnosti preživetja in prestrukturiranja v razumnem časovnem okviru

- (45) Čeprav je bilo formalno trajanje prvotnega načrta prestrukturiranja obdobje 2021–2025, so se prvi pomembno pozitivni neto rezultati v skupnem znesku približno [...] EUR pričakovali šele po obdobju prestrukturiranja, tj. v obdobju 2026–2030. V skladu s prvotnim načrtom prestrukturiranja bi lahko družba CE Oltenia do leta 2025 dosegla donosnost vložnega kapitala v višini 4,3 %, kar je bilo precej nižje od tržno skladnega nadomestila ali oportunitetnih stroškov lastniškega kapitala, vložnega v romunska podjetja na splošno. Poleg tega so že tako

⁽²³⁾ Uvodna izjava (45) sklepa o začetku postopka.

⁽²⁴⁾ Uvodne izjave 47 do 49 sklepa o začetku postopka.

⁽²⁵⁾ Uvodna izjava 53 sklepa o začetku postopka.

⁽²⁶⁾ Uvodna izjava 50 sklepa o začetku postopka.

⁽²⁷⁾ Uvodna izjava 52 sklepa o začetku postopka.

majhno dobičkonosnost družbe CE Oltenia umetno povečale subvencije za poslovanje iz državne pomoči. Napovedani rezultati družbe CE Oltenia so temeljili na optimističnih predpostavkah o zunanjih dejavnikih, kot so cene pravic do emisije CO₂, ki so v obdobju prestrukturiranja ostale razmeroma enake, čeprav so se v obdobju 2018–2019 močno zvišale. V napovedih družbe CE Oltenia je bilo predvideno, da se bodo cene pravic do emisije CO₂ gibale od [...] leta 2020 do [...] leta 2030, je 24. januarja 2021 cena znašala že [...]. Komisija je zato dvomila, da je bilo trajanje prvotnega načrta prestrukturiranja ustrezno in da bo zadevni načrt ob koncu obdobja prestrukturiranja omogočil obnovo dolgoročne sposobnosti preživetja družbe CE Oltenia, saj ni bilo očitno, da bo družba CE Oltenia zagotovila zadosten donos in da bo lahko ostala na trgu brez nadaljnje pomoči ⁽²⁸⁾.

2.5.4 Pomisleki glede prisotnosti in učinkovitosti smiselnih ukrepov za omejevanje izkrivljanja konkurence

- (46) Kar zadeva oddajanje v zunanje izvajanje enot za soproizvodnjo elektrarne S.E. Craiova II s prenosom na občino Craiova, sta bila oblika in obseg takega oddajanja nejasna. Tudi če bi se tako oddajanje v zunanje izvajanje kot kapitalski vložek v skupno podjetje družbe CE Oltenia in družbe v lasti lokalnega sveta občine Craiova uresničilo, bi družbi CE Oltenia in državi omogočilo, da ohranita nadzor v takem skupnem podjetju. To bi izničilo pomen odprodaje kot ukrepa za omejevanje izkrivljanja konkurence, saj ne bi okrepilo konkurence ali spodbudilo vstopa novih konkurentov, širitve obstoječih malih konkurentov ali čezmejne dejavnosti ⁽²⁹⁾.
- (47) Poleg tega bi se, kar zadeva zmanjšanje proizvodne zmogljivosti družbe CE Oltenia (v smislu zaprtja enot za sežiganje lignita) in zaprtje rudnikov lignita celotna posledična izguba proizvodne zmogljivosti družbe CE Oltenia večinoma nadomestila z namestitvijo novih proizvodnih zmogljivosti. Zato se celotna proizvodna zmogljivost družbe CE Oltenia ne bi bistveno spremenila ⁽³⁰⁾. Pridobivanje lignita bi se povečalo do konca leta 2024, šele od leta 2026 pa bi se zmanjšalo pod raven iz leta 2020. Enote na plin bi začele obratovati do leta 2026, zaradi česar zmanjšanje obsega pridobivanja lignita, kar zadeva zmanjšanje zmogljivosti, ni smiselno ⁽³¹⁾.
- (48) Nazadnje, Romunija ni predlagala dodatnih ukrepov v zvezi z ravnanjem, razen tega, da je družbi CE Oltenia v obdobju prestrukturiranja prepovedala nakupovanje deležev v drugih podjetjih, razen če je to nujno potrebno za zagotovitev njene dolgoročne sposobnosti preživetja, in uporabo pomoči za oglaševanje pri prodaji svojih izdelkov ⁽³²⁾.

3. PRIPOMBE DRUGIH STRANI

- (49) Komisija je med formalnim postopkom preiskave prejela pripombe naslednjih tretjih oseb: Evropskega okoljskega urada ⁽³³⁾, organizacij Bankwatch Romania/ClientEarth ⁽³⁴⁾ in organizacije Greenpeace ⁽³⁵⁾. Komisija te pripombe obravnava kot tržne informacije, saj nobena od teh tretjih oseb ni mogla dokazati, da je zainteresirana stranka v smislu člena 1, točka (h), Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 ⁽³⁶⁾.

3.1 Evropski okoljski urad

- (50) Evropski okoljski urad je nasprotoval temu, da se dovoli uporaba državne pomoči za skladnost z zakonodajo Unije glede emisij CO₂, pepela, NO_x in SO₂. Po njegovem mnenju bi to pomenilo kršitev načela, da se pomoč ne sme dodeliti za izpolnjevanje standardov Unije, zlasti obveznosti iz Direktive 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁷⁾ o ravneh emisij in uporabi najboljših razpoložljivih tehnologij (BAT). Izključitev naložb državne pomoči

⁽²⁸⁾ Uvodne izjave 56 do 60 sklepa o začetku postopka.

⁽²⁹⁾ Uvodna izjava 63 sklepa o začetku postopka.

⁽³⁰⁾ Uvodna izjava 64 sklepa o začetku postopka.

⁽³¹⁾ Uvodna izjava 65 sklepa o začetku postopka.

⁽³²⁾ Uvodna izjava 66 sklepa o začetku postopka.

⁽³³⁾ Evropski okoljski urad je pripombe predložil 15. aprila 2021.

⁽³⁴⁾ Organizaciji Bankwatch Romania in ClientEarth sta pripombe predložili 15. aprila 2021.

⁽³⁵⁾ Organizacija Greenpeace je pripombe predložila 19. aprila 2021.

⁽³⁶⁾ Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L 248, 24.9.2015, str. 9).

⁽³⁷⁾ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

za skladnost z okoljskim pravnim redom Unije je tudi v skladu s smernicami o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ⁽³⁸⁾. V primeru družbe CE Oltenia se to ni upoštevalo, saj je bila po navedbah Evropskega okoljskega urada skladnost z mejnimi vrednostmi emisij za onesnaževanje zraka del prvotnega načrta prestrukturiranja.

- (51) Evropski okoljski urad je izrazil tudi pomisleke glede neskladnosti družbe CE Oltenia s z emisijskimi standardi v zadnjih letih (NO_x, SO₂, delci itd.). Poudaril je, da so elektrarne na lignit družbe CE Oltenia presegle ravni emisij v skladu z ureditvijo iz Direktive 2010/75/EU ⁽³⁹⁾.
- (52) Evropski okoljski urad je nadalje navedel, da lahko družba CE Oltenia vedno sklene dvostranske pogodbe po fiksnih cenah, vendar nobeno zasebno podjetje ne bi pristalo na tako pogodbo, zaradi katere bi preplačalo energijo, proizvedeno z dragimi fosilnimi gorivi. Glede na odsotnost interesa vlagateljev v tržnem gospodarstvu kakršne koli dvostranske pogodbe z drugimi javnimi podjetji ne bi izpolnjevale načela „vlagatelja v tržnem gospodarstvu“ in bi najverjetneje pomenile državno pomoč.
- (53) Evropski okoljski urad je poudaril tudi, da bi bila družba CE Oltenia še naprej vezana na fosilna goriva tudi po letu 2026, zaradi česar je zelo vprašljivo, ali bi bil takšen načrt prestrukturiranja srednjeročno izvedljiv glede na naraščajoče cene CO₂.

3.2 Bankwatch Romania/ClientEarth

- (54) Organizaciji Bankwatch in ClientEarth sta trdili, da pomoč za tekoče poslovanje za stroške skladnosti z okoljskimi predpisi krši okoljsko pravo EU in ne spodbuja razvoja gospodarske dejavnosti, kot zahteva sodna praksa v zvezi s členom 107(3), točka (c), PDEU (sodba v zadevi Avstrija proti Komisiji ⁽⁴⁰⁾).
- (55) Organizacija Bankwatch je ugotovila tudi, da prvotni načrt prestrukturiranja družbe CE Oltenia ni bil skladen z romunskim načrtom za razogličanje, da v njem ni bil določen rok za odpravo uporabe lignita pri proizvodnji energije v družbi CE Oltenia in da zato v njem niso bili ustrezno obravnavani razlogi za izgube družbe, saj v njem niso bile opuščene dejavnosti, ki prinašajo izgubo.
- (56) Nazadnje je organizacija Bankwatch navedla, da je načrt za prestrukturiranje temeljil na nerealnih predpostavkah o prihodnjih cenah pravic do emisije CO₂, in sicer na predpostavki, da bodo te cene v obdobju prestrukturiranja ostale razmeroma stabilne. Glede na napovedi organizacije Bankwatch glede emisij naj bi skupni stroški, ki jih bo družba CE Oltenia plačala za svoje emisije CO₂ v obdobju 2021–2030, znašali 4,76 milijarde EUR, kar močno presega napovedi družbe CE Oltenia.

3.3 Greenpeace

- (57) Organizacija Greenpeace je ugotovila, da je nadaljnje zanašanje družbe CE Oltenia na proizvodnjo električne energije na osnovi lignita v nasprotju s politikami in cilji Unije iz evropskega zelenega dogovora. Trdila je, da bi državna pomoč za nakup pravic do emisije CO₂ kršila pravo Unije, zlasti načelo „onesnaževalec plača“ iz člena 191(2) PDEU in Direktive 2003/87/ES, v skladu s katerim morajo upravljavci plačati za CO₂, ki ga proizvedejo.
- (58) V skladu z analizo javno dostopnih informacij o prvotnem načrtu prestrukturiranja, ki jo je izvedla organizacija Greenpeace, bi se skupne letne emisije družbe CE Oltenia povečale s 7 Mt CO₂/leto leta 2020 na približno 9 Mt CO₂/leto leta 2030. To bi bilo v nasprotju s sedanjo podnebno in energetske politiko Unije in bi tudi neposredno negativno vplivalo na stroške poslovanja družbe CE Oltenia (med katerimi velik del predstavljajo stroški pravic do emisije CO₂).

⁽³⁸⁾ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014–2020 (UL C 200, 28.6.2014, str. 1).

⁽³⁹⁾ To se zlasti nanaša na (ne)skladnost z zaključki iz referenčnega dokumenta o najboljših razpoložljivih tehnikah (BREF) za velike kurilne naprave, sprejetimi na podlagi direktive o industrijskih emisijah. Kot navaja Evropski okoljski urad, je romunska vlada pridobila časovno omejena odstopanja glede ravni NO_x.

⁽⁴⁰⁾ Sodba Sodišča z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, točke 20, 44, 45, 100 in 119.

4. PRIPOMBE ROMUNIJE

- (59) Da bi Romunija odpravila pomisleke Komisije, je znatno spremenila prvotni načrt prestrukturiranja in pomoč, načrtovano v podporo temu načrtu. Zaradi lažje ponazoritve so pripombe Romunije razdeljene na tri dele, ki ustrezajo pripombam o glavnih pomislekih, ki jih je Komisija izrazila v sklepu o začetku postopka, pripombam tretjih oseb ter opisoma revidiranega načrta prestrukturiranja in pomoči za prestrukturiranje.

4.1 Pripombe glede pomislekov, izraženih v sklepu o začetku postopka

- (60) Romunija je predložila pripombe o sklepu o začetku postopka ⁽⁴¹⁾. Ni izpodbijala pomislekov, izraženih v navedenem sklepu, in je predložila revidiran načrt prestrukturiranja. Ključni elementi revidiranega načrta prestrukturiranja so bili: (i) zgodnejše zaprtje proizvodnih zmogljivosti na lignit kot v prvotnem načrtu prestrukturiranja, kar bi omogočilo zmanjšanje letnih emisij CO₂ in doseganje dobičkonosnosti od leta 2026, (ii) nove naložbe v proizvodne enote na plin in fotovoltaične proizvodne enote, ki so bile modelirane z uporabo koncepta subjekta za posebne namene, pri čemer bi družba CE Oltenia obdržala 70 %, preostalih 30 % pa bi bilo na voljo drugim strateškim ali finančnim vlagateljem, (iii) prizadevanje za zanesljive dogovore, s katerimi bi se zagotovil lastni prispevek – prodajne pogodbe, bančni kredit in kapital zasebnih vlagateljev, in (iv) sodelovanje s skladom Fondul Proprietatea, da bi sklad prispeval k stroškom prestrukturiranja družbe, ali pa proučitev možnosti za zmanjšanje udeležbe sklada pri povečanju kapitala s strani države.
- (61) Romunija je poudarila strateški pomen družbe CE Oltenia za zanesljivost nacionalne oskrbe z energijo. Trdila je, da si zaradi varnosti in zadostnosti nacionalnega energetskega sistema ne more privoščiti, da bi zaprla več zmogljivosti na lignit prej, kot je predvideno v revidiranem načrtu prestrukturiranja, kar potrjuje analiza, ki jo je pripravila družba Transelectrica (kot je navedeno v uvodni izjavi 14). Poudarila je, kako je postopek prestrukturiranja zapleten in kakšne težave prinaša za proizvajalca, ki za proizvodnjo električne energije uporablja eno vrsto goriva, ki pospešeno opušta elektrarne na lignit, ima znatne stroške prestrukturiranja, nanj močno vplivajo hitro rastoči stroški CO₂ in ga omejuje zahteva po ohranjanju proizvodne zmogljivosti, ki zagotavlja varnost nacionalnega omrežja. Romunija je navedla še, da bi nadomestitev zmogljivosti družbe CE Oltenia z uvoženo energijo pomenila veliko tveganje za Romunijo, saj njene sosednje države članice energijo večinoma uvažajo (uvodna izjava 17).
- (62) Romunija je poleg predhodno predložene analize, ki jo je družba Transelectrica izvedla maja 2021, junija 2021 predložila še eno analizo, v kateri je poudarila, da:
- (a) je bilo treba zaradi zagotavljanja sprejemljive ravni nacionalne in tudi regionalne energetske varnosti v obdobju 2021–2025 in vse do leta 2030 ob upoštevanju negotovosti glede naložb v nove elektrarne v Romuniji izjemno nizke korelacije med proizvodnjo v vetrnih elektrarnah ter porabo v Romuniji in regionalnega okvira uvoza električne energije v obstoječih elektrarnah družbe CE Oltenia na lignit ohraniti v komercialnem obratovanju vsaj 1 500 MW. Zaradi razgradnje teh elektrarn na lignit bi bilo treba hkrati povečati inštalirano moč elektrarn na zemeljski plin;
- (b) bi se zaradi zagona dveh plinskih turbin s kombiniranim krožnim procesom, in sicer ene v Işalniţi (850 MW) in ene v Turceni (475 MW), povečala razpoložljivost električne energije v celotnem energetskega sistemu za približno 4,4 TWh/leto, kar bi privedlo do manjšega in lažje obvladljivega pomanjkanja energije, in sicer tudi v časovnem okviru, ko je bilo načrtovano zaprtje enote 1 jedrske elektrarne Cernavoda.

4.2 Stališča glede pripomb tretjih oseb

- (63) Romunija je v odgovor na pripombe Evropskega okoljskega urada, da morebitne dvostranske pogodbe družbe CE Oltenia z drugimi javnimi podjetji ne bi izpolnjevale „načela vlagatelja v tržnem gospodarstvu“, opozorila, da so pogodbe družbe CE Oltenia sklenjene na platformah OPCOM, torej temeljijo na trgu.

⁽⁴¹⁾ Predložitev Romunije z dne 8. marca 2021.

- (64) Glede ocene skupnih stroškov pravic do emisije CO₂ je Romunija pojasnila, da bo v revidiranem načrtu prestrukturiranja predložila izboljšan scenarij, v katerem se bodo upoštevale najnovejše tržne vrednosti. Poleg tega je Romunija v zvezi s pripombami organizacije Greenpeace, da se bo skupna količina emisij povečala, opozorila, da bi se v revidiranem načrtu prestrukturiranja, ki ga bo predložila pozneje, letne emisije CO₂ zmanjšale z 8,6 Mt leta 2021 na 2,6 Mt leta 2027.
- (65) V odgovoru na stališča organizacij Bankwatch in ClientEarth o ukinitvi proizvodnje lignita je Romunija navedla, da bo družba CE Oltenia izvedla ukrepe za energijsko učinkovitost, pri čemer bo enote na lignit nadomestila z novimi enotami na plin in obnovljive vire energije.

4.3 Revidirani načrt prestrukturiranja z dne 24. junija 2021

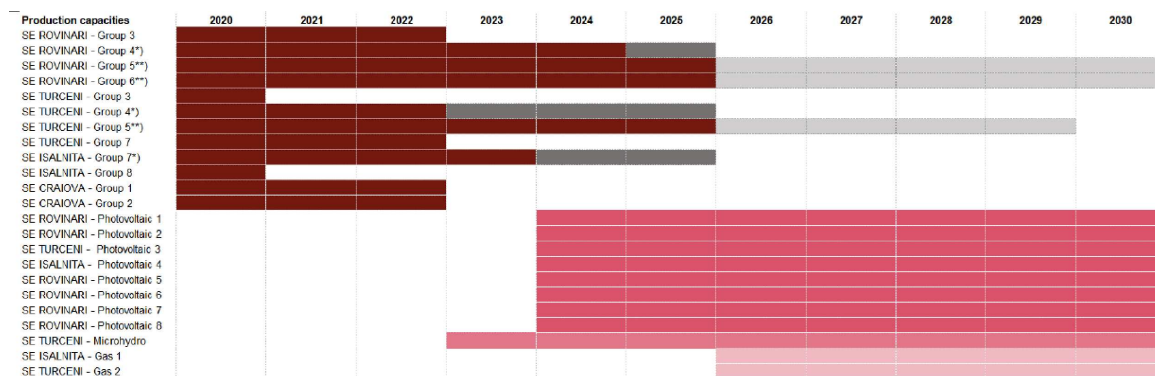
- (66) Romunija je 24. junija 2021 Komisiji predložila revidiran načrt prestrukturiranja, nato pa še nadaljnje posodobitve načrta in dodatne informacije.
- (67) Revidirani načrt prestrukturiranja temelji na načrtu za razogljčenje, s katerim namerava Romunija nadomestiti proizvodnjo električne energije na osnovi lignita z električno energijo, proizvedeno iz zemeljskega plina in obnovljivih virov energije (fotovoltaika in vodna energija), ki so cenejši, kar zadeva pravice do emisije CO₂. Obdobje prestrukturiranja v revidiranem načrtu prestrukturiranja traja od začetka leta 2021 do konca leta 2026. V načrtu so predvideni različni operativni ukrepi, ki jih je treba izvesti v obdobju prestrukturiranja in jih je družba CE Oltenia začela izvajati januarja 2021.

4.3.1 Opis operativnih ukrepov za prestrukturiranje

- (68) Revidirani načrt prestrukturiranja vključuje tehnične in tehnološke ukrepe, organizacijske in upravljalne ukrepe, ukrepe za varstvo okolja in finančne ukrepe.
- (69) Prvi steber je povezan s tehničnimi in tehnološkimi ukrepi, katerih cilj je diverzifikacija mešanice virov energije v Romuniji z zamenjavo enot na lignit s fotovoltaičnimi in plinskimi elektrarnami.
- (70) Eden od ukrepov v okviru prvega stebra je zaprtje ali konzervacija sedanjih enot za proizvodnjo energije in rudnikov v rezervi. V načrtu so opisane tri faze zaprtja proizvodnje električne energije na osnovi lignita, ki naj bi se dokončno opustila [...]. V prvem obdobju postopnega opuščanja, [...], bi se zmogljivost zmanjšala z [...] MW na [...] MW. V drugem obdobju postopnega opuščanja od [...] bi se zmogljivost še dodatno zmanjšala [...]. V obdobju [...].
- (71) V ocenjenem časovnem okviru za začetek obratovanja novih proizvodnih zmogljivosti je predvideno, da bo osem fotovoltaičnih parkov začelo delovati do leta 2024, ena mikro hidroelektrarna do leta 2023, dve elektrarni na zemeljski plin pa do sredine leta 2026. Leta 2023 bi inštalirana zmogljivost načrtovanih novih proizvodnih zmogljivosti, ki manj onesnažujejo, predstavljala le 0,6 % skupne inštalirane zmogljivosti družbe CE Oltenia, zagotavljala pa jo bo hidroelektrarna. Leta 2026 bi skupna proizvodnja novih zmogljivosti dosegla 56 %, od tega bi 36 % proizvedle plinske naprave, 20 % fotovoltaični parki in 0,4 % hidroelektrarna.
- (72) Skupna inštalirana zmogljivost novih proizvodnih zmogljivosti bi bila približno 2 060 MW, od tega 1 325 MW plina, 735 MW fotovoltaike in 9,9 MW vodne energije. Neto razpoložljiva zmogljivost ob upoštevanju povprečnega faktorja izkoriščenosti [...] % fotovoltaičnih parkov bi bila [...] MW, od tega [...] MW plina in [...] MW fotovoltaike. Glede na scenarij subjekta za posebne namene (glej uvodno izjavo 110 in naslednje) z udeležbo družbe CE Oltenia v višini [...] % bo neto razpoložljiva zmogljivost v višini približno [...] MW na voljo konkurentom na trgu. Neto razpoložljiva zmogljivost družbe CE Oltenia se bo tako zmanjšala z [...] MW na približno [...] MW. Preglednica 2 prikazuje časovni okvir za zaprtje obstoječih elektrarn in začetek obratovanja novih elektrarn ..

Preglednica 2

Časovni okvir za zaprtje/konzervacijo obstoječih zmogljivosti in za začetek obratovanja novih zmogljivosti

Vir: načrt prestrukturiranja z dne 24. junija 2021.

OPOMBA: obstoječa zmogljivost v MW iz uvodne izjave 9; siva barva označuje rezervirano zmogljivost v skladu z uvodno izjavo 70.

- (73) Do [...] bodo vse elektrarne na lignit v lasti družbe CE Oltenia dokončno zaprte ali pa bodo še vedno obratovala, vendar ne bodo del redne oskrbe. To pomeni pospešen časovni okvir v primerjavi s tistim iz prvotnega načrta prestrukturiranja, v skladu s katerim naj bi [...] enot za proizvodnjo energije delovalo do [...]. Kar zadeva rudnike, [...]. To pomeni pospešen časovni okvir v primerjavi s prvotnim načrtom prestrukturiranja, v skladu s katerim naj bi se [...] rudnikov zaprlo šele do [...].
- (74) Poleg tega bo načrt prestrukturiranja delno prispeval k doseganju mejnikov v zvezi z razgradnjo v okviru nacionalnega načrta Romunije za okrevanje in odpornost⁽⁴²⁾. Zmogljivosti, ki naj bi se razgradile v obdobju 2023–2025, so primeri, navedeni brez poseganja v raven podrobnosti ali vsebine, ki se zahteva v načrtu za okrevanje in odpornost, in se ne smejo razlagati kot sprememba mejnikov in ciljev iz navedenega načrta ali kot potrditev, da so mejniki spremenjeni ali izpolnjeni⁽⁴³⁾.
- (75) Drugi steber načrta se nanaša na organizacijske in upravljalne ukrepe, ki med drugim vključujejo zmanjšanje števila zaposlenih in njihovo prerazporeditev. Zaradi zaprtja proizvodnih zmogljivosti v obdobju 2021–2026 bo prišlo do odpuščanja in prerazporeditve zaposlenih. Družba CE Oltenia je imela konec leta 2020 [...] zaposlenih; njihovo število naj bi se postopoma zmanjševalo za [...] % (v primerjavi z [...] %, predvidenimi v prvotnem načrtu prestrukturiranja), in doseglo [...] leta 2026. Dva glavna načina zmanjšanja števila zaposlenih bi bila odpuščanje zaradi zaprtja zmogljivosti (v obdobju 2021–2026 bi bilo odpuščenih [...] zaposlenih) in predčasne upokojitve. Po ocenah bi bilo za upravljanje novih fotovoltaičnih in plinskih naprav potrebnih [...] zaposlenih, vsi pa bi bili iz sedanjega osebja družbe CE Oltenia. Zato [...].
- (76) Tretji steber načrta so ukrepi za varstvo okolja. Ti vključujejo predvsem ukrepe za zagotavljanje skladnosti z letnimi obveznostmi glede emisij CO₂⁽⁴⁴⁾. Poleg tega bi diverzifikacija mešanice virov energije pozitivno vplivala na raven emisij CO₂ pri proizvodnji električne energije, saj so emisije elektrarn na zemeljski plin (in še bolj fotovoltaičnih elektrarn) manjše od emisij elektrarn na lignit, zato bodo od leta 2026 emisije CO₂ manjše kot na začetku obdobja prestrukturiranja.

⁽⁴²⁾ Izvedbeni sklep Sveta z dne 3. novembra 2021 o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Romunijo (še ni objavljen).

⁽⁴³⁾ Romunija je 24. januarja 2022 ponovno potrdila zaveze v zvezi z nacionalnim načrtom za okrevanje in odpornost glede razgradnje zmogljivosti za proizvodnjo električne energije iz premoga (lignita in črnega premoga) ter poudarila, da bodo izvedbeni ukrepi ter koledar postopnega opuščanja in ekologizacije del zakona o razogljičenju, ki bo v skladu z načrtom dokončan v drugem četrtletju leta 2022.

⁽⁴⁴⁾ Na podlagi sklepa romunske vlade št. 780/2006 o trgovanju z emisijami toplogrednih plinov (GHG).

- (77) Poleg tega namerava družba CE Oltenia v obdobju prestrukturiranja izvesti naslednje naložbe v varstvo okolja: (i) dela za dvig usedlin žlindre in pepela ter (ii) dela za zmanjšanje emisij NO_x, SO₂ in prahu iz odpadnih plinov do mejnih vrednosti, določenih z nacionalno zakonodajo.
- (78) Četrti steber načrta se nanaša na finančne ukrepe, ki vključujejo zlasti stroške bančnega posojila in stroške, povezane z ustanovitvijo subjekta za posebne namene. Stroški financiranja (provizije in obresti) v zvezi z obstoječimi posojili za obdobje 2021–2026 bi znašali [...] EUR. Kar zadeva obdobje 2022–2025, so se stroški z obrestmi in provizijami, povezanimi s pogodbenimi krediti, v primerjavi s prvotnim načrtom prestrukturiranja zvišali zaradi višjih obrestnih mer, zaračunanih za pretekla posojila. Stroški prestrukturiranja vključujejo tudi približno [...] EUR obresti, povezanih z novimi posojili, ki bodo povrnjene v obdobju prestrukturiranja. Druga kategorija stroškov v okviru finančnih ukrepov je povezana z ustanovitvijo subjekta za posebne namene in vključuje stroške izvedbe studij izvedljivosti, pridobitev gradbenih dovoljenj, okoljskih dovoljenj in soglasij za tehnične priključke.

4.3.2 *Financiranje načrta prestrukturiranja*

4.3.2.1 *Stroški prestrukturiranja*

- (79) Romunija trdi, da bi stroški prestrukturiranja, povezani z izvajanjem ukrepov za prestrukturiranje, in stroški, ki naj bi nastali v obdobju prestrukturiranja 2021–2026, znašali 3,94 milijarde EUR, vključno s prispevkom vlagateljev. Od tega se približno 1,52 milijarde EUR nanaša na razvoj fotovoltaičnih parkov, elektrarn na zemeljski plin ter na obnovo in posodobitev mikro hidroelektrarne; približno 48 milijonov EUR na zaprtje/ohranitev proizvodnih zmogljivosti na lignit; približno 210 milijonov EUR na naložbe v obratna sredstva (kot so naložbe v obnovo stare opreme); nadaljnjih približno 67 milijonov EUR na organizacijske in upravljalske ukrepe (od tega večina za prestrukturiranje zaposlenih); približno 1,77 milijarde EUR na pridobitev pravic do emisije CO₂; približno 60 milijonov EUR na finančne ukrepe (zlasti posojila) in približno 259 milijonov EUR potrebnih likvidnih sredstev za kritje minimalnih tekočih stroškov za podpora dejavnosti podjetja.

4.3.2.2 *Viri financiranja ukrepov za prestrukturiranje*

(a) *Javno financiranje*

- (80) Romunska država naj bi prestrukturiranje družbe CE Oltenia podprla s približno 1,76 milijarde EUR v obliki nepovratnih sredstev v višini 1 090 milijonov EUR, državnega poročstva za posojilo v višini 195,8 milijona EUR, kapitalske injekcije v višini 226 milijonov EUR (v RON) ter pretvorbe posojila za reševanje v nepovratna sredstva v višini približno 251 milijonov EUR (glej uvodno izjavo 27). Nadaljnja pomoč v višini 895,3 milijona EUR naj bi se izplačala iz sklada za modernizacijo ⁽⁴⁵⁾, če bo Romunija predložila ustrezne predloge naložb in jih bo potrdila Evropska investicijska banka oziroma odbor za naložbe sklada za modernizacijo, kot je ustrezno. Skupni predvideni znesek pomoči za prestrukturiranje za družbo CE Oltenia bi tako znašal 2 658,1 milijona EUR, od tega je bilo 492 milijonov EUR že dodeljenih (in sicer 251 milijonov EUR pomoči za reševanje in 241 milijonov EUR nepovratnih sredstev, ki so del nepovratnih sredstev v višini 1 090 milijonov EUR, glej uvodno izjavo 28).
- (81) Sklad za modernizacijo razlikuje med prednostnimi in neprednostnimi naložbami. V primeru prednostnih naložb se lahko iz sklada za modernizacijo financira do 100 % vrednosti zadevnih stroškov ob upoštevanju veljavnih pravil o državni pomoči, v primeru neprednostnih naložb pa se lahko iz sklada krije do 70 % vrednosti zadevnih stroškov ob upoštevanju veljavnih pravil o državni pomoči in pod pogojem, da se preostali stroški financirajo iz zasebnih virov. Glede statusa naložb (prednostne/neprednostne), ki ga je Evropska investicijska banka potrdila na podlagi uradnih predložitvev, se naložbi v dve elektrarni na zemeljski plin, tj. 850 MW v Işalniţi in 475 MW v Turceni, štejeta za neprednostni naložbi, naložbe v osem fotovoltaičnih parkov pa se lahko štejejo za prednostne naložbe.

⁽⁴⁵⁾ Proračun sklada za modernizacijo sestavljajo: (i) prihodki od dražbe 2 % vseh pravic za obdobje 2021–2030 v okviru sistema EU za trgovanje z emisijami (EU ETS) in (ii) dodatne pravice izbranih držav članic (Česke, Hrvaške, Litve, Romunije in Slovaške).

- (82) Da bi se zagotovilo ustrezno nadomestilo za pomoč za prestrukturiranje in povečalo nadomestilo za državno pomoč, so se romunski organi zavezali, da bodo do konca obdobja prestrukturiranja leta 2026 odprodali zadostno število delnic romunske države v družbi CE Oltenia. Odprodaja delnic bi se izvedla z javno ponudbo delnic, ki bi bila zasnovana tako, da bi se državi zagotovilo najvišje možno nadomestilo. Končno število delnic, ki se bodo prodale, se bo določilo na začetku postopka prodaje ob upoštevanju strukture prihodnjih subjektov za posebne namene ter postopkov zmanjšanja in povečanja osnovnega kapitala. V vsakem primeru bi morala odprodaja delnic zadostovati za nadomestilo za prispevek države k načrtu prestrukturiranja, kar pomeni najmanj 20-odstotne lastninske pravice.
- (83) Kar zadeva zavezo o zmanjšanju deleža romunske države v družbi CE Oltenia (uvodna izjava 82), je Romunija nadalje navedla, da bo zakonodajni akt, na podlagi katerega bo izveden postopek prodaje, sklep vlade, s katerim bo odobrena privatizacijska strategija prodaje delnic romunske države v družbi CE Oltenia. Po sprejetju navedenega sklepa bo izbran svetovalec, ki bo od leta 2024 dalje izvajal posamezne korake tega postopka s ciljem, da se postopek zaključi pred koncem leta 2026.
- (84) Romunija je predložila analizo vrednotenja, ki jo je pripravila družba PricewaterhouseCoopers (PwC) za oceno tržne vrednosti 20-odstotnega deleža v lastniškem kapitalu družbe CE Oltenia, ki ga mora država odprodati do konca leta 2026. Vrednotenje temelji na dohodkovnem pristopu, in sicer na metodi diskontiranih denarnih tokov, saj odraža posebne pričakovane značilnosti poslovanja družbe CE Oltenia po izvedbi načrta prestrukturiranja. V skladu z analizo vrednotenja je bila okvirna tržna vrednost 20-odstotnega deleža v lastniškem kapitalu družbe CE Oltenia na dan 31. decembra 2026 ocenjena na [...] EUR v osnovnem scenariju [...] ali [...] EUR v alternativnem scenariju (v katerem so bili denarni tokovi napovedani za celotno obdobje poslovanja (tj. 30 let), brez dospelja). Ko bo odprodaja izvedena, bo predstavljala naknadno nadomestilo državi za podporo družbi CE Oltenia.

(b) Lastni prispevek

- (85) Romunija je predstavila vire lastnega prispevka družbe CE Oltenia k stroškom prestrukturiranja v višini do 1,98 milijarde EUR. Od tega zneska naj bi se 1 275 milijonov EUR ustvarilo s prodajo električne energije na trgu OPCOM in prek drugih obstoječih kanalov (od tega 315 milijonov EUR na podlagi pogodb, ki trajajo več kot eno leto), do 350 milijonov EUR bi izviralo iz bančnih posojil, 250 milijonov EUR bi izviralo iz udeležbe vlagateljev v subjekte za posebne namene, 104 milijoni EUR pa bi bili prispevek družbe CE Oltenia v naravi za subjekte za posebne namene.

Prodaja električne energije

- (86) Večina lastnega prispevka Romunije izhaja iz prodaje električne energije v segmentih domačega trga, ki jih upravlja upravljavec trga (OPCOM) ali operater prenosnega omrežja (družba Transelectrica): na trgu za dan vnaprej in na trgu znotraj dneva, na konkurenčnih razpisih/pogodbah, na reguliranih ali izravnalnih trgih.
- (87) Romunija kot del lastnega prispevka upošteva prihodke od prodaje električne energije v višini 1 275 milijonov EUR za obdobje 2021–2025, od katerih je bilo 574 milijonov EUR unovčenih iz prodaje električne energije v letu 2021.
- (88) Poleg tega se družba CE Oltenia pogaja o pogodbah o odkupu električne energije v ciljni vrednosti [...] EUR. Vendar kljub temu, da je bilo do sredine junija 2021 podpisanih več pisem o nameri v zvezi s potencialnimi pogodbami o odkupu električne energije, ni bila sklenjena nobena pogodba o odkupu električne energije. Ker se predvidena sklenitev pogodb o odkupu električne energije ni uresničila, tudi zato, ker te pogodbe trenutno niso dovoljene v skladu z romunsko zakonodajo, ne gre za del lastnega prispevka, ki ga je predložila Romunija.

Prodaja pomožnih sredstev

- (89) V prvotnem načrtu prestrukturiranja je bila predvidena prodaja pomožnih sredstev, s katero naj bi se ustvaril lastni prispevek v višini 2 milijona EUR. Vendar se postopek prodaje teh sredstev še ni začel, v revidiranem načrtu prestrukturiranja pa taka prodaja ni vključena kot vir lastnega prispevka.

Udeležba partnerjev v subjektih za posebne namene

- (90) V revidiranem načrtu za prestrukturiranje je kot lastni prispevek vključena tudi ustanovitev subjektov za posebne namene za skupno vlaganje z drugimi upravljavci v nove plinske in fotovoltaične elektrarne (glej uvodno izjavo 110 in naslednje). Skupni znesek prispevka vlagateljev v osnovni kapital [...] subjektov za posebne namene je približno [...] EUR, kar skupaj s skupnimi naložbami v osnovna sredstva, ki jih financirajo vlagatelji v višini [...] EUR, pomeni skupni prispevek vlagateljev v obliki lastniškega kapitala v višini približno [...] EUR. Prispevek vlagateljev k stroškom, povezanim z novimi elektrarnami, bi se dopolnil s financiranjem iz sklada za modernizacijo, če bi Romunija predložila ustrezne predloge naložb in bi jih potrdili Evropska investicijska banka ali odbor za naložbe sklada za modernizacijo, kot je ustrezno, banke in družba CE Oltenia.

Prispevek družbe CE Oltenia v naravi k subjektom za posebne namene

- (91) Družba CE Oltenia bi v osnovni kapital subjektov za posebne namene prispevala v naravi v obliki opredmetenih in neopredmetenih sredstev, ki jih sestavljajo zemljišča, obstoječe povezave z električnim in plinskim omrežjem, študije izvedljivosti in rešitve za priključitev na omrežje, obstoječe komunalne storitve, logistični objekti in drugo, v skupni vrednosti približno 104 milijonov EUR. Ta znesek izhaja iz ocene družbe PwC, ki so jo (izbrani) vlagatelji v projekte subjekta za posebne namene potrdili in sprejeli kot pošteno vrednost prispevka družbe CE Oltenia.

Bančna posojila

- (92) Financiranje projektov plinskih turbin s kombiniranim krožnim procesom v elektrarnah Işalnița in Turceni bosta zagotovila [...] in [...], ki delujeta kot soustanovitelja konzorcija s skupnim vložkom v višini [...] EUR ⁽⁴⁶⁾. Sredstva za izgradnjo in delovanje osmih fotovoltaičnih parkov bodo pridobljena v okviru konzorcija pod vodstvom Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD), ki je pri petih komercialnih bankah zbrala interes za sindicirano posojilo v višini [...] ⁽⁴⁷⁾. V primeru bančnega financiranja projektov plinskih turbin s kombiniranim krožnim procesom in fotovoltaičnih projektov posojilne pogodbe še niso podpisane, banke pa so svoj interes do zdaj izrazile s podpisom okvirnih pogodbenih pogojev ⁽⁴⁸⁾. V navedenih pogodbenih pogojih, ki so jih podpisali vodje konzorcija, in prijavah interesa drugih bank za sodelovanje v konzorciju je navedeno, da je zagotavljanje kakršnega koli financiranja s strani bank pogojeno z odobritvijo načrta prestrukturiranja družbe CE Oltenia s strani Komisije. Romunija je Komisijo obvestila, da namerava družba CE Oltenia črpati bančna posojila v najvišjem znesku do [...] EUR, čeprav so banke izrazile interes za financiranje projektov plinskih turbin s kombiniranim krožnim procesom in fotovoltaičnih projektov v višjem znesku ([...] EUR).

4.3.2.3 Porazdelitev bremena in prispevek sklada Fondul Proprietatea

- (93) Da bi manjšinski delničar sklad Fondul Proprietatea (uvodna izjava 7) prispeval k prestrukturiranju družbe CE Oltenia, bi se izvedla delna absorpcija prenesene izgube z zmanjšanjem kapitala. Prenesena izguba na dan 31. decembra 2020 je znašala približno 345 milijonov EUR (1 710 milijonov RON); ta izguba se bo zmanjšala na približno 100 milijonov EUR (493 milijonov RON) zaradi pretvorbe pomoči za reševanje v višini 1 217 milijonov RON (kar je enako približno 251 milijonom EUR) iz posojila v nepovratna sredstva. Pri kritju računovodske izgube, tj. prenesene kumulativne izgube, z zmanjšanjem osnovnega kapitala bodo sorazmerno sodelovali vsi delničarji.
- (94) Zmanjševanju osnovnega kapitala bi sledilo povečanje osnovnega kapitala za približno [...] EUR, zaradi česar bi se delež sklada Fondul Proprietatea v družbi CE Oltenia z [...] % zmanjšal na približno [...] %. V ta namen je bil 21. decembra 2021 podpisan memorandum o soglasju med družbo CE Oltenia, skladom Fondul Proprietatea in ministrstvom za energetiko, da bi se zagotovilo, da bo sklad Fondul Proprietatea glasoval za tako povečanje, saj je v skladu z ustanovnimi dokumenti družbe CE Oltenia za povečanje osnovnega kapitala potrebna 90-odstotna večina glasov njenih delničarjev.

⁽⁴⁶⁾ Nabor bo vključeval [...].

⁽⁴⁷⁾ Nabor bo vključeval [...].

⁽⁴⁸⁾ [...] je okvirne pogodbene pogoje o financiranju dveh projektov plinskih turbin s kombiniranim krožnim procesom podpisala 9. decembra 2021. [...] je okvirne pogodbene pogoje o financiranju osmih fotovoltaičnih parkov podpisala 10. decembra 2021.

4.3.3 Finančne napovedi

- (95) Trajanje revidiranega načrta prestrukturiranja je podaljšano s petih na šest let, da bi se upošteval koledar postopnega opuščanja enot na lignit skupaj z datumom začetka obratovanja plinskih proizvodnih zmogljivosti. Načrt prestrukturiranja zato zajema obdobje od začetka leta 2021 do konca leta 2026, finančne napovedi, ki jih je predložila družba CE Oltenia, pa zajemajo obdobje do leta 2030.

Preglednica 3

Izbrani finančni podatki iz revidiranega načrta prestrukturiranja za obdobje 2021–2026 s perspektivo do leta 2028

(v milijonih EUR)								
	Obdobje prestrukturiranja						Obdobje po prestrukturiranju (*)	
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Prihodki iz poslovanja	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Stroški poslovanja	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Dobiček pred obrestmi, davki in amortizacijo	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Neto poslovni izid	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Lastniški kapital skupaj	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Donos iz lastniških instrumentov	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %
Donosnost vloženega kapitala	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %	[...] %

(*) Obdobje prestrukturiranja traja od leta 2021 do leta 2026. Podatki za obdobje po prestrukturiranju (za leti 2027 in 2028) so v preglednico vključeni le za ponazoritev.

- (96) Prodaja električne energije je za družbo CE Oltenia najpomembnejši vir gospodarskih prihodkov, ki je v preteklosti (v obdobju 2017–2020) predstavljala približno 85 % njenih skupnih prihodkov iz poslovanja. Njena ocena temelji na naslednjih predpostavkah: inštalirani moči, številu obratovalnih ur/povprečnem faktorju obremenitve, lastnih tehnoloških predpostavkah, obsegu prodaje električne energije po segmentih trga in povprečni prodajni ceni v posameznem segmentu.
- (97) Ocenjuje se, da se bo proizvodnja električne energije, ki jo zagotavljajo inštalirane zmogljivosti na lignit, zmanjšala z [...] leta 2021 na [...] leta 2025 in na [...] leta 2026, v mikro hidroelektrarni in fotovoltaičnih parkih naj bi se od [...] skupno proizvedlo približno [...], v plinskih elektrarnah pa naj bi se proizvedlo približno [...] električne energije konec leta 2026, po njihovem začetku delovanja sredi leta 2026. V obdobju po prestrukturiranju (od leta 2027 naprej) bo proizvodnja električne energije iz teh virov (in ne več iz lignita) dosegla [...].
- (98) Ob koncu obdobja prestrukturiranja leta 2026 bo prodaja električne energije po virih proizvodnje le [...], razdeljena na naslednji način: [...] iz lignita, [...] iz obnovljivih virov energije in [...] iz plinskih naprav. Opozoriti je treba, da je leto [...] za družbo CE Oltenia izjemno leto, ker [...], hkrati pa bodo začele obratovati plinske elektrarne [...]. Zato bo [...] prvo leto brez proizvodnje na osnovi lignita in s polno proizvodno zmogljivostjo plinskih naprav in elektrarn na obnovljive vire energije. Celotna proizvodnja bo znašala [...] leta [...] v primerjavi z [...] leta [...], prihodki iz poslovanja pa se bodo povečali in dosegli [...] EUR leta [...] v primerjavi z [...] EUR leta [...].

- (99) Prihodke po segmentih trga leta 2021 sestavljajo prodaja na trgu OPCOM (61 %), prodaja na trgu za dan vnaprej (34 %) in prodaja na izravnalnem trgu (5 %). Leta 2024, ko bodo začeli prihajati prihodki iz obnovljivih virov energije, bo na trgu OPCOM prišlo do zmanjšanja za 6 %, kar se bo nadomestilo s povečanjem prodaje na trgu za dan vnaprej (kjer se bo predvidoma trgovalo z električno energijo, proizvedeno v fotovoltaičnih parkih), kjer se električna energija prodaja po ceni, ki je za [...]–[...] % višja od povprečne letne cene. Poleg tega družba CE Oltenia predvideva, da bo povprečna cena električne energije leta 2026 višja za [...] % v primerjavi z letom 2021.
- (100) Kot je prikazano v preglednici 3, se pričakuje, da bodo stroški poslovanja do vključno leta 2025 presegali prihodke iz poslovanja, zlasti zaradi povečanih stroškov za pravice do emisije CO₂. Revidirani načrt prestrukturiranja je bil pripravljen junija 2021 ob predpostavki, da bo povprečna cena pravic do emisije CO₂ za leto 2021 znašala 44 EUR/tono in bo leta 2026 dosegla 63 EUR/tono. Stroški pravic do emisije CO₂ za leto 2021 predstavljajo 37 % vseh stroškov poslovanja družbe CE Oltenia. Te vrednosti za dolgoročno napoved, ki zajema pet let, je treba primerjati s povprečno ceno pravic do emisije CO₂ v petletnem obdobju 2017–2021, ki znaša 27,05 EUR/tono.
- (101) Romunija je 21. decembra 2021 predložila analizo občutljivosti, v kateri je bila za zvišanje cen električne energije v prejšnjih mesecih leta 2021 in nadaljnje zvišanje stroškov pravic do emisije CO₂ uporabljena povprečna cena pravic 80 EUR/tono. Zaradi tega so se stroški usklajevanja s sistemom EU za trgovanje z emisijami zvišali na [...] EUR za obdobje 2021–2026 v primerjavi z [...] EUR za isto obdobje v načrtu prestrukturiranja iz junija 2021.
- (102) Po navedbah Romunije, ki jih potrjuje tudi analiza občutljivosti, se bo močno zvišanje stroškov pravic do emisije CO₂ v zadnjih mesecih leta 2021 delno izravnalo z zvišanjem zneska pomoči, predvsem pa z močnim zvišanjem cen električne energije, zaradi česar se bodo povečali prihodki. Romunija je poudarila, da 75 % vseh pogodbenih prihodkov, ki bodo ustvarjeni v obdobju 2021–2025, temelji na variabilnih cenah, kar pomeni, da bi lahko družba CE Oltenia v primeru nadaljnega zvišanja stroškov pravic do emisije CO₂ zvišala ceno električne energije, določeno v pogodbah. Na pogodbah s fiksno ceno temelji le 25 % vseh prihodkov od električne energije. Večina pogodb se bo iztekla najpozneje junija 2022, tako da bo družba CE Oltenia lahko še bolj prilagodljivo usmerjala svojo dobavo in upoštevala spremenjene vhodne stroške v obdobju prestrukturiranja.
- (103) Velik del stroškov poslovanja so stroški zaposlenih, ki bi se z [...] EUR leta 2021 znižali na [...] EUR leta 2026. To postopno zniževanje stroškov osebja je v skladu z zavezo družbe CE Oltenia, da do konca leta 2026 zmanjša število zaposlenih za [...] %. Od leta 2026 naprej bodo skupni letni stroški poslovanja družbe nižji zaradi manjše količine pravic do emisije CO₂, ki jih je treba kupiti, saj bo proizvodnjo električne energije iz fosilnih goriv nadomestila proizvodnja električne energije v elektrarnah na obnovljive vire energije in plinskih napravah, pri čemer so slednje manj ogljično intenzivne kot lignit (uvodna izjava 76).
- (104) Kot je prikazano v preglednici 3, bo imela družba do leta 2025 negativen dobiček pred obrestmi, davki in amortizacijo (v nadaljnjem besedilu EBITDA), vendar pozitivne neto rezultate (razen leta 2022). Družba CE Oltenia bo od leta 2026, ko se pričakuje postopno opuščanje zmogljivosti na lignit, začela izkazovati pozitiven EBITDA in pozitiven denarni tok. Glede na analizo občutljivosti iz decembra 2021 bosta neto rezultat in EBITDA pozitivna od leta 2026.
- (105) Poleg tega družba CE Oltenia pričakuje, da bo proti koncu obdobja prestrukturiranja leta 2026 dosegla donosnost lastniškega kapitala v razponu [...] % za obdobje 2025–2026, ki bi se v obdobju po prestrukturiranju, ko upravičenka ne bo več nosila bremena visokih stroškov pravic do emisije CO₂, še povečala. Ti donosi so precej višji od stroškov lastniškega kapitala družbe CE Oltenia, ki znašajo [...] %⁽⁴⁹⁾. Donosnost vložnega kapitala bo leta 2026 dosegla [...] %. Razmerje med dolžniškim in lastniškim kapitalom ter razmerje med EBITDA in obrestnim pokritjem bi do leta 2026 znašala [...] oziroma [...].
- (106) Poleg tega so romunski organi predložili napovedi na podlagi pesimističnega scenarija, ki temelji na bolj neugodnih predpostavkah: (i) znižanje cen električne energije za 5 %, (ii) zvišanje stroškov pridobivanja plina za 5 % in (iii) zvišanje stroškov pravic do emisije CO₂ za 5 %. Te napovedi bi privedle do pozitivnega čistega dobička, donosnosti lastniškega kapitala in EBITDA ob koncu leta 2026. Razmerje med dolgom in lastniškim kapitalom bi bilo [...], razmerje med EBITDA in obrestnim pokritjem pa bi znašalo [...].

⁽⁴⁹⁾ [...].

4.3.4 Ukrepi za omejevanje izkrivljanja konkurence

- (107) Romunija predlaga naslednje ukrepe, ki omejujejo izkrivljanje konkurence s strani družbe CE Oltenia: (i) zaprtje elektrarn na lignit in rudnikov lignita (uvodna izjava 70 ter ustanovitev „hčerinske družbe za lignit“ (uvodna izjava 108), (ii) ustanovitev subjektov za posebne namene za nove naložbe (uvodne izjave 110 do 113) in (iii) spin-off podjetje Craiova (uvodni izjavi 116 in 117).

Postopno opuščanje lignita

- (108) V načrtu prestrukturiranja je predvideno postopno opuščanje lignita z zaprtjem elektrarn na lignit in rudnikov lignita (glej uvodne izjave 70 do 73). Čeprav je Romunija kot ukrep za omejitev izkrivljanja konkurence predlagala zaprtje enot na osnovi lignita skupaj z ustreznim zaprtjem rudnikov lignita, hkrati priznava, da na podlagi novih predpostavk o ceni pravic do emisije CO₂ nobena od obstoječih enot, ki jih upravlja družba CE Oltenia, ni rentabilna.
- (109) Romunski organi so se v zvezi s postopnim opuščanjem lignita zavezali, da bodo ustanovili ločeno hčerinsko družbo družbe CE Oltenia (v nadaljnjem besedilu: hčerinska družba za lignit), ki bo zajemala in upravljala obstoječe elektrarne na lignit in povezana sredstva družbe CE Oltenia, ki niso namenjena prehodu na plin ali obnovljive vire energije. Računi hčerinske družbe za lignit bodo jasno ločeni od računov družbe CE Oltenia. Take zmogljivosti na lignit bi se morale sčasoma zmanjšati in sčasoma prenehati uporabljati v skladu z nacionalnim koledarjem postopnega opuščanja lignita. Romunski organi so se zavezali tudi, da bodo začeli postopek ustanovitve hčerinske družbe za lignit, potem ko bo Komisija odobrila načrt prestrukturiranja družbe CE Oltenia, in ga zaključili pred koncem obdobja prestrukturiranja v skladu z naslednjim okvirnim časovnim načrtom: odločitev o začetku spin-off podjetja za lignit do februarja ali marca 2023, priprava projekta spin-off podjetja za lignit do marca ali aprila 2023, začetek delovanja spin-off podjetja za lignit do septembra ali oktobra 2023. Vsekakor so se romunski organi zavezali, da bodo hčerinsko družbo za lignit ustanovili pred koncem obdobja prestrukturiranja, tj. pred koncem leta 2026. Pri ustanovitvi hčerinske družbe za lignit se bo upoštevala soodvisnost z drugimi ukrepi iz načrta prestrukturiranja, kot so kapitalski posli (povečanje/zmanjšanje osnovnega kapitala, spin-off podjetje Craiova II) ali ustanovitev subjektov za posebne namene za nove naložbe.

Subjekti za posebne namene za nove naložbe

- (110) V skladu z načrtom za prestrukturiranje bodo za nova dva plinska in osem fotovoltaičnih projektov za proizvodnjo električne energije ustanovljeni subjekti za posebne namene, in sicer po en subjekt za posebne namene za vsak projekt. Romunija trdi, da ustanovitev subjektov za posebne namene krepi konkurenco, saj se tako ustvarjajo novi konkurenti.
- (111) Romunija je izvedla predhodno preverjanje trga (zavezujoča faza se je začela oktobra 2021), da bi našla sovlagatelje v subjekte za posebne namene za nove projekte (plin in obnovljivi viri energije). Do roka 6. decembra 2021 so prispele tri zavezujoče ponudbe, in sicer od družb Tinmar Energy SA (v nadaljnjem besedilu: družba Tinmar Energy), OMV Petrom SA (v nadaljnjem besedilu: družba OMV Petrom) in Electrica. Po oceni ponudb sta bila izbrani družbi Tinmar Energy in OMV Petrom, ki jima je bilo dodeljenih 9 od 10 projektov subjekta za posebne namene. Za plinsko turbino s kombiniranim krožnim procesom v Işalniţi ni bila prejeta nobena ponudba.
- (112) Družba Tinmar Energy je zasebni dobavitelj električne energije, zemeljskega plina in naftnih derivatov s sedežem v Romuniji. V lasti ima 13 fotovoltaičnih parkov s 75 MW inštalirane zmogljivosti in načrtuje nadaljnjo povečanje svojega portfelja. Družba OMV Petrom je integrirana naftna, plinska in kemična družba, ki je del skupine OMV s sedežem v Avstriji in je eno največjih podjetij v Romuniji z mednarodnimi dejavnostmi. V lasti ima 860 MW zmogljivosti plinske turbine s kombiniranim krožnim procesom in načrtuje naložbe v 1 GW obnovljivih virov energije.
- (113) Družba OMV Petrom je bila izbrana za zmagovalnega ponudnika za štiri fotovoltaične projekte (Işalniţi, Tismana Rosia Rovinari, Tismana 1 TPP Rovinari in Rovinari Est) in bo prispevala 50 % v osnovni kapital vsakega posameznega subjekta za posebne namene, preostalih 50 % pa bo krila družba CE Oltenia. Družba Tinmar Energy SA je bila izbrana za en projekt na zemeljski plin (plinske turbine s kombiniranim krožnim procesom Turceni) in štiri fotovoltaične projekte (Rovinari, SE Turceni, Pınasa SE Rovinari in Bohorelu SE Rovinari), v osnovnem kapitalu zadevnih subjektov za posebne namene pa bo sodelovala s 55 % (preostalih 45 % bo krila družba CE Oltenia).
- (114) Skupni znesek prispevka vlagateljev v osnovni kapital devetih subjektov za posebne namene znaša približno [...] EUR. Stopnja udeležbe vlagateljev v osnovnem kapitalu subjektov za posebne namene bo med 50 in 55 %. Skupaj s skupnimi naložbami v osnovna sredstva, ki naj bi jih financirali vlagatelji v višini [...] EUR, bi skupni prispevek vlagateljev v lastniški kapital za devet subjektov za posebne namene znašal [...] EUR.

- (115) Za plinsko turbino s kombiniranim krožnim procesom v Işalniţi ni bila prejeta nobena ponudba, predvsem zaradi negotovosti glede morebitnega financiranja iz sklada za modernizacijo, vendar je več ponudnikov izrazilo veliko zanimanje, in Romunija je sporočila, da se bo postopek za zbiranje ponudb za ta projekt ponovno začel. Romunija pričakuje, da bo projekt podprt s sredstvi iz sklada za modernizacijo, in načrtuje ponovni začetek postopka za zbiranje ponudb. Skupni stroški naložbe znašajo [...] EUR, od tega naj bi financiranje iz sklada za modernizacijo znašalo 50 % skupnih stroškov ([...] EUR), pod pogojem, da Romunija predloži ustrezne predloge naložb in jih pozneje potrdi odbor za naložbe sklada za modernizacijo. Če bo k projektu plinske turbine s kombiniranim krožnim procesom v Işalniţi prispeval zasebni vlagatelj, naj bi to prineslo približno [...] EUR dodatnega prispevka v osnovni kapital zadevnega subjekta za posebne namene in [...] EUR dodatnih naložbenih izdatkov vlagatelja. Preostanek bo financiran z bančnim posojilom. Če ne bo zasebnega interesa, bo celoten preostali znesek krila družba CE Oltenia in ga financirala z bančnim posojilom. Glede na to, da ni gotovo, ali bo kateri od ponudnikov izbran in bo prispeval k temu projektu, Romunija kot lastni prispevek vlagateljev navaja le prispevek k devetim subjektom za posebne namene v višini [...] EUR.

Spin-off podjetje Craiova

- (116) V skladu z načrtom prestrukturiranja se bo skupina za soproizvodnjo energije S.E. Craiova II (ki s toploto oskrbuje mesto Craiova) odcepila in prenesla na občino Craiova. Družba CE Oltenia je edini gospodarski subjekt, ki s toploto oskrbuje občino Craiova v okrožju Dolj. Skupščina delničarjev družbe CE Oltenia je avgusta 2021 odobrila (delno) odcepitev družbe Craiova II, izvedba transakcije pa poteka v skladu z jasnimi časovnim načrtom z datumom zaključka sredi maja 2022. Odcepitve v nobenem primeru ne bi bilo mogoče izvesti pred junijem 2022.
- (117) Romunija trdi, da bi bilo treba oddajo elektrarne Craiova II v zunanje izvajanje obravnavati kot ukrep za omejitev izkrivljanja konkurence, saj se bo s tem na trgu z električno energijo ustvaril uspešen konkurent z zmogljivostjo 120 MW.

Ukrepi v zvezi z ravnanjem

- (118) Poleg tega se je Romunija zavezala, da: (i) se bo upravičenka v obdobju prestrukturiranja odpovedala nakupu delnic v drugih podjetjih, razen kadar je to nujno potrebno za zagotovitev njene dolgoročne sposobnosti preživetja in če to odobri Komisija, ter da (ii) upravičenka pri trženju svojih izdelkov in storitev ne bo razglašala državne podpore kot konkurenčno prednost.

5. OCENA UKREPOV

- (119) Komisija bo najprej ocenila, ali ukrepi za financiranje načrta prestrukturiranja družbe CE Oltenia iz uvodne izjave 27 pomenijo državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, in če je tako, ali je taka pomoč zakonita in združljiva z notranjim trgov.

5.1 Obstoje državne pomoči

- (120) Člen 107(1) PDEU določa, da „[r]azen če Pogodbi ne določata drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z notranjim trgov, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.“
- (121) Da se ukrep šteje za pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, morajo biti izpolnjeni naslednji kumulativni pogoji: (i) ukrep mora biti mogoče pripisati državi in financirati se mora z državnimi sredstvi, (ii) prejemniku mora dodeliti prednost; (iii) navedena prednost mora biti selektivna ter (iv) ukrep mora izkrivljati ali bi lahko izkrivljal konkurenco in vplivati na trgovino med državami članicami.

5.1.1 Državna sredstva in pripisljivost državi

- (122) Kot je navedeno v uvodni izjavi 31 sklepa o pomoči za reševanje, naj bi ministrstvo za javne finance družbi CE Oltenia odobrilo posojilo v višini 251 milijonov EUR z denarjem, deponiranim na njenem deviznem računu, ki je odprt pri Narodni banki Romunije v skladu z izrednim odlokom romunske vlade. Zato je bilo mogoče posojilo za reševanje pripisati državi in vključuje državna sredstva. Posojilo za reševanje bo kot del pomoči za prestrukturiranje pretvorjeno v nepovratna sredstva, ki jih bo zagotovila država in se bodo krila iz državnega proračuna.

- (123) Kot je določeno v (osnutku) izrednega odloka o vzpostavitvi pravnega okvira za dodelitev državne pomoči za prestrukturiranje družbe CE Oltenia S.A., bo nepovratna sredstva, povečanje kapitala (uvodna izjava 30) in posojila zagotovilo ministrstvo za javne finance ali ministrstvo za energetiko iz državnega proračuna, državno poroštvo za posojila pri izvozno-uvozni banki Romunije EXIMBANK - S.A. (uvodna izjava 29) pa bo prav tako odobrilo ministrstvo za javne finance v imenu in za račun države. Že zagotovljena nepovratna sredstva iz aprila 2021 v višini 241 milijonov EUR so prav tako vključevala sredstva iz državnega proračuna, določena pa so bila z izrednim odlokom vlade št. 21/2021 z naknadnimi spremembami in dopolnitvami.
- (124) Kar zadeva nepovratna sredstva iz sklada za modernizacijo (uvodna izjava 27), ta vključujejo državna sredstva, saj se del proračuna sklada za modernizacijo oblikuje iz dodatnih pravic, ki jih zagotovijo izbrane države članice, vključno z Romunijo (uvodna izjava 80). Poleg tega se lahko ta nepovratna sredstva zagotovijo le, če Romunija predloži ustrezne predloge naložb in jih potrdi Evropska investicijska banka ali odbor za naložbe sklada za modernizacijo (uvodna izjava 90). V zvezi s tem lahko romunski organi prosto izberejo predloge naložb, ki se predložijo skladu, sredstva sklada za modernizacijo pa so po prenosu pod nadzorom Romunije. Glede na navedeno sredstva iz sklada za modernizacijo vključujejo državna sredstva, katerih uporabo je mogoče pripisati državi.
- (125) Komisija zato ugotavlja, da ukrepi, kot so opredeljeni v uvodni izjavi 27, vključujejo državna sredstva in da je odločitev o odobritvi ukrepov mogoče pripisati državi.

5.1.2 Prednost

- (126) Komisija ugotavlja, da je Romunija ukrepe priglasila kot državno pomoč. Navedena priglasitev ne pomeni, da Komisiji ni treba preveriti, ali ukrepi vključujejo državno pomoč in zlasti, ali dajejo prednost upravičenki, saj udeleženec na trgu, ki ima delnice in je v zelo podobnem položaju kot Romunija, ne bi sprejel podobne odločitve in odobril enakih ukrepov pod enakimi pogoji, ne glede na morebitne koristi, ki jih pričakuje v svojem položaju javnega organa ⁽⁵⁰⁾.
- (127) Komisija mora proučiti, ali se ukrepi štejejo za pomoč, saj upravičenki zagotavljajo gospodarsko prednost ⁽⁵¹⁾. O obstoju take prednosti je mogoče sklepati na podlagi dejstva, da upravičenka brez javne podpore ne more pridobiti dovolj kapitala ali dolžniškega financiranja (uvodna izjava 92) pod tržnimi pogoji.
- (128) Ukrepi bodo družbi CE Oltenia pomagali financirati nadaljnje poslovanje in izvajanje načrta za prestrukturiranje, saj ji bodo omogočili dostop do finančnih sredstev, ki jih družba CE Oltenia zaradi svojega posebnega položaja in trenutnih okoliščin ne more pridobiti na trgu. Zlasti velik del pomoči za prestrukturiranje predstavljajo nepovratna sredstva brez nadomestila, ki jih zagotavlja država in ki na trgu ne bi bila na voljo. Čeprav je družbi CE Oltenia uspelo pridobiti nekaj tržnega financiranja v obliki prispevkov vlagateljev k subjektom za posebne namene (uvodna izjava 90) in bančnega financiranja (uvodna izjava 92), brez javnega financiranja to ne bi zadostovalo za izvedbo potrebnega prehoda na plin in obnovljive vire energije, ki so potrebni za dolgoročno sposobnost preživetja upravičenke. V zvezi s tem je vprašljivo, ali bi upravičenka lahko pridobila enako tržno financiranje, če ne bi bilo javnega financiranja subjektov za posebne namene za nove naložbe.
- (129) Romunija bo družbi CE Oltenia zagotovila sredstva z instrumenti povečanja kapitala in poroštvi, ki bi jih lahko zagotovil tudi delničar v enakem položaju, vendar so ti instrumenti združeni v en sam ukrep skupaj z instrumenti nepovratnih sredstev, ki niso na voljo na finančnih trgih in so določeni v (osnutku) izrednega odloka o vzpostavitvi pravnega okvira za dodelitev državne pomoči za prestrukturiranje družbe CE Oltenia S.A., skupaj z morebitnimi nepovratnimi sredstvi iz sklada za modernizacijo in s podaljšanjem posojila za reševanje, ki vključuje pomoč.

⁽⁵⁰⁾ Sodba Sodišča z dne 20. septembra 2017, Komisija/Frucona Košice, C-300/16 P, ECLI:EU:C:2017:706, točka 59; sodba Sodišča z dne 5. junija 2012, Komisija/EDF, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, točke 78, 79 in 103.

⁽⁵¹⁾ Sodba Sodišča z dne 11. julija 1996, SFEI in drugi, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, točka 60; sodba Sodišča z dne 29. aprila 1999, Španija/Komisija, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, točka 41.

- (130) Čeprav kombinacija instrumentov na splošno zagotavlja nadomestilo in potencialne pozitivne učinke državnega deleža, so zaradi izgub, pričakovanih na začetku obdobja prestrukturiranja, skupni donosi nezadostni in jih ni mogoče šteti za skladne s trgov. Priglašeni ukrepi so del enega ukrepa države: prvič, povečanje osnovnega kapitala, poročstva in nepovratna sredstva, ki jih zagotovi država, so vsi skupaj določeni v enem samem pravnem aktu, da so sprejeti istočasno, čeprav se lahko izvajajo v različnih časovnih obdobjih. Drugič, donosnosti delnic ali poroštev ni mogoče proučiti ločeno od nevračljivih nepovratnih sredstev brez nadomestila, zaradi česar so samostojna nadomestila, ki bi jih Romunija lahko pričakovala od poročstva in povečanja kapitala, če bi se obravnavala ločeno, nižja od pričakovanih glede skladnosti s trgov. Poleg tega javnega financiranja ni mogoče pripisati ravnanju delničarja v skladu s tržnimi načeli, saj zadevni ukrep temelji na različnih razlogih, ki jih tržni vlagatelj ne bi upošteval, kot so opisani v (osnutku) izrednega odloka o vzpostavitvi pravnega okvira za dodelitev državne pomoči za prestrukturiranje družbe CE Oltenia S.A., in ne na predhodni oceni zadostnega donosa za državo. Razlogi, ki jih Romunija navaja v osnutku odloka, vključujejo na primer dejstvo, da je družba CE Oltenia največji gospodarski subjekt v regiji Oltenia, zaradi česar bi se s prekinitvijo njene dejavnosti lahko povečala brezposelnost in poslabšale življenjske razmere v lokalnih skupnostih, velika verjetnost, da bi prišlo do resnih motenj v nacionalnem energetskem sistemu, in pojav nekaterih večjih socialnih težav v skupnostih v regiji Oltenia, če družba CE Oltenia ne bi imela na voljo potrebnih sredstev za prestrukturiranje dejavnosti.
- (131) Komisija zato ugotavlja, da ukrepi družbi CE Oltenia zagotavljajo gospodarsko prednost v smislu člena 107(1) PDEU.

5.1.3 Selektivnost

- (132) Ukrepi bodo odobreni izključno v korist družbe CE Oltenia. Kot je navedlo Sodišče ⁽⁵²⁾, v primeru individualne pomoči opredelitev gospodarske prednosti načeloma omogoča domnevo, da je ukrep selektiven. To velja ne glede na to, ali na zadevnih trgih delujejo subjekti, ki so v primerljivem položaju. Čeprav bi Romunija lahko še vedno zagotavljala državno pomoč drugim energetskim operaterjem, ki konkurirajo družbi CE Oltenia, priglašeni ukrepi nikakor niso del širšega ukrepa splošne gospodarske politike za zagotavljanje enake vrste *ad hoc* podpore vsem podjetjem, ki so v primerljivem pravnem in dejanskem položaju glede na cilj ukrepov ter delujejo v energetskem sektorju ali drugih gospodarskih sektorjih, ampak so na voljo samo družbi CE Oltenia.
- (133) Zato Komisija ugotavlja, da so zadevni ukrepi selektivni v smislu člena 107(1) PDEU.

5.1.4 Izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino

- (134) Če pomoč, ki jo dodeli država članica, krepi položaj podjetja v primerjavi z drugimi podjetji, ki konkurirajo na notranjem trgu Unije, je treba šteti, da navedena pomoč negativno vpliva na ta trg. Zadostuje, da prejemnik pomoči konkurira drugim podjetjem na trgih, odprtih za konkurenco. V zvezi s tem je dejstvo, da je bil gospodarski sektor liberaliziran na ravni Unije, element, na podlagi katerega se lahko ugotovi, da pomoč dejansko ali potencialno vpliva na konkurenco in trgovino med državami članicami. Družba CE Oltenia odjemalcem v Romuniji dobavlja električno energijo in v manjši meri toploto; Romunija pa ima povezave za prenos električne energije s sosednjimi državami. Trg z električno energijo je odprt za konkurenco v Uniji in zagotavljanje storitev med državami članicami.
- (135) Ukrepi zato lahko izkrivljajo ali bi lahko izkrivljali konkurenco in vplivajo na trgovino med državami članicami.

5.1.5 Sklep v zvezi z obstojem državne pomoči

- (136) Komisija glede na navedeno ugotavlja, da ukrepi pomenijo državno pomoč družbi CE Oltenia v smislu člena 107(1) PDEU.

⁽⁵²⁾ Sodba Sodišča z dne 4. junija 2015, Komisija/MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, točka 60.

5.2 Zakonitost ukrepov

- (137) Čeprav je bilo posojilo za reševanje, ki bo zdaj pretvorjeno v nepovratna sredstva za nadaljnjo podporo prestrukturiranju, odobreno zakonito, je Romunija Komisijo o načrtu prestrukturiranja družbe CE Oltenia obvestila več kot šest mesecev po izdaji sklepa o pomoči za reševanje (uvodna izjava 32) 24. februarja 2020.
- (138) Poleg tega je Romunija marca 2021 družbi CE Oltenia zagotovila nepovratna sredstva v višini 241 milijonov EUR za delno kritje stroškov pravic do emisije CO₂ družbe CE Oltenia za leto 2020, ko je potekal formalni postopek preiskave glede pomoči družbi CE Oltenia za prestrukturiranje. Navedena nepovratna sredstva so del ukrepov, in sicer nepovratnih sredstev v višini 1 090 milijonov EUR za delno kritje stroškov pravic o emisije CO₂ v obdobju 2021–2026 (uvodna izjava 28).
- (139) Glede na navedeno Romunija ni upoštevala obveznosti mirovanja iz člena 108(3) PDEU, zato pomoč za prestrukturiranje v korist družbe CE Oltenia pomeni delno nezakonito državno pomoč.

5.3 Združljivost pomoči z notranjim trgov

- (140) Člen 107(3), točka (c), PDEU določa, da se pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij lahko šteje za združljivo s skupnim trgov, kadar taka pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.
- (141) Tako mora državna pomoč, da bi se lahko štela za združljivo z notranjim trgov v skladu s členom 107(3), točka (c), izpolnjevati dva pogoja: (i) namenjena mora biti za spodbujanje razvoja nekaterih gospodarskih dejavnosti ali nekaterih gospodarskih območij in (ii) ne sme imeti negativnega učinka na pogoje trgovanja v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi. Navedena pogoja ne posegata v okoliščino, da morajo sklepi, ki jih Komisija sprejme na tej podlagi, zagotavljati spoštovanje prava Unije ⁽⁵³⁾. V zvezi s prvim pogojem Komisija prouči, ali je pomoč namenjena pospeševanju razvoja določenih gospodarskih dejavnosti. V skladu z drugim pogojem Komisija pretehta pozitivne učinke predlagane pomoči glede na negativne učinke, ki bi jih zadevna pomoč lahko imela na notranji trg ⁽⁵⁴⁾.
- (142) Glede na prigrasitev in informacije, zbrane med formalno preiskavo pomoči za prestrukturiranje, ni mogoče sklepati, da bi pomoč za prestrukturiranje ali z njo povezani pogoji ali gospodarska dejavnost proizvodnje električne energije, ki jih pomoč omogoča, lahko kršili ustrezne določbe prava Unije. Komisija Romuniji zlasti ni poslala obrazloženega mnenja o morebitni kršitvi prava Unije, ki bi bila povezana s tem primerom, niti ni začela formalnega postopka v zvezi s tem vidikom. Komisija prav tako ni prejela nobenih relevantnih pritožb.
- (143) Komisija je od tretjih oseb prejela informacije (uvodne izjave 49 do 58), da bi lahko bila državna pomoč, z njo povezani pogoji ali gospodarske dejavnosti, ki jih pomoč omogoča, v nasprotju s pravom Unije. Tretje osebe so zlasti navedle, da družba CE Oltenia v zadnjih letih ni upoštevala mejnih vrednosti emisij (glede NO_x, SO₂, delcev itd.).
- (144) Komisija ugotavlja, da je skladnost z veljavnimi emisijskimi standardi, na katere se sklicujejo tretje osebe, ločena od pomoči in z njo povezanih pogojev ali razvoja dejavnosti proizvodnje električne energije, ki jo pomoč podpira, in ni neločljivo povezana z njo. Ustrezne tehnologije za nadzor in zmanjševanje onesnaževanja zmanjšujejo povezavo med emisijami NO_x, SO₂, delcev ali drugih škodljivih onesnaževal in proizvodnjo električne energije. Zato Komisija meni, da pomoč za prestrukturiranje ne podpira dejavnosti, ki je v nasprotju s pravom Unije, in da ni neločljivo povezana z morebitno kršitvijo drugih določb prava Unije. Poleg tega načrt za prestrukturiranje vključuje naložbe, namenjene izboljšanju okoljske učinkovitosti elektrarn pri zmanjševanju škodljivih onesnaževal (uvodna izjava 77). Na podlagi razpoložljivih informacij ni znakov, da bi družba CE Oltenia kršila svoje obveznosti glede ustreznih emisij NO_x, SO₂, delcev ali drugih škodljivih onesnaževal ali drugih okoljskih predpisov.

⁽⁵³⁾ Sodba Sodišča z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, točke 18, 19 in 20.

⁽⁵⁴⁾ Sodba Sodišča z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, ECLI:EU:C:2020:742, točka 19.

- (145) Komisija je nato ocenila trditev, da bi bila pomoč za prestrukturiranje družbe CE Oltenia za kritje stroškov pravic do emisije CO₂ v nasprotju z načelom „onesnaževalec plača“ iz člena 191(2) PDEU in Direktive 2003/87/ES, v skladu s katerim morajo upravljavci plačati za emisije CO₂, ki jih proizvedejo (uvodna izjava 57). Načelo „onesnaževalec plača“ je določeno v členu 191(2) PDEU, okoljska politika Unije pa med drugim temelji na načelu, da mora onesnaževalec plačati.
- (146) V preambuli Direktive 2003/87/ES je naveden člen 175(1) Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (sedanji člen 192(1) PDEU), v katerem je določen postopek, ki ga Svet uporabi pri odločanju o tem, katere ukrepe bi morala Unija sprejeti za doseganje ciljev iz člena 174 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (sedanji člen 191 PDEU), ki poleg načela „onesnaževalec plača“ vključuje cilj, da se upoštevajo raznolikosti razmer v posameznih regijah Unije in druga načela.
- (147) Trditev tretjih oseb bi bilo mogoče razlagati tako, kot da Direktiva 2003/87/ES implicitno izvaja načelo „onesnaževalec plača“, saj se šteje, da je CO₂ onesnaževalo zraka, ker njegova koncentracija povzroča okoljske težave, in da bi morali povzročitelji emisij CO₂, ki spadajo na področje uporabe Direktive, nujno nositi stroške, nastale zaradi pravic do emisije CO₂.
- (148) Trditev temelji na predpostavki, da Direktiva 2003/87/ES implicitno izvaja načelo „onesnaževalec plača“ in da je treba to načelo izvajati brez upoštevanja regionalnih razmer, na katere se nanaša tudi člen 174 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (sedanji člen 191 PDEU). Tudi če bi bila predpostavka pravilna, bi bilo treba opozoriti, da načelo „onesnaževalec plača“ ni absolutno in brezpogojno načelo, ki bi prevladalo nad vsemi drugimi premisleki. Uravnotežiti ga je treba z drugimi cilji Direktive 2003/87/ES, katere glavni cilj je okoljski cilj, da se emisije v sektorjih, ki jih zajema, znižajo pod vnaprej dogovorjeno zgornjo mejo. Komisija ugotavlja, da je v tem primeru pospešeno in zagotovljeno zaprtje elektrarn na lignit ter njihova delna nadomestitev z zemeljskim plinom in fotovoltaičnimi viri energije za doseganje zmanjšanja emisij pomembna za doseganje okoljskega cilja sistema trgovanja z emisijami. Komisija poleg tega ugotavlja, da tudi za podjetja, ki niso v težavah, obstajajo možnosti podpore, ki zmanjšujejo cenovni signal ogljika, vendar vodijo v zmanjšanje emisij in druge okoljske koristi, kot je podpora za nove tehnologije. Komisija ugotavlja tudi, da bo družba CE Oltenia kljub temu, da bo del pravic, ki jih potrebuje, financirala država, še naprej plačevala del svojih pravic in se zato še naprej srečevala s signalom cene ogljika, saj ji bo zmanjšanje emisij še naprej omogočalo prihranke pri stroških ogljika. Takoj ko bo upravičenka obnovila sposobnost preživetja, se ji bodo ponovno zaračunali celotni stroški ogljika. Zato Komisija meni, da pomoč za prestrukturiranje družbi CE Oltenia, ki vključuje tudi začasno in delno financiranje pravic do emisije CO₂ v skladu s smernicami za reševanje in prestrukturiranje, ne krši Direktive 2003/87/ES.
- (149) Kar zadeva stališče tretjih oseb, da državna pomoč ne more kriti stroškov skladnosti z emisijskimi standardi, Komisija ugotavlja, da je ustrezen okvir za oceno združljivosti pomoči za prestrukturiranje, priglase v korist družbi CE Oltenia, ocena v skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU ob uporabi smernic za reševanje in prestrukturiranje, ne pa smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, na katere se sklicujejo tretje osebe (uvodna izjava 50). Slednje smernice se glede na položaj družbe CE Oltenia kot podjetja v težavah in ob upoštevanju, da pomoč za prestrukturiranje ni okoljska ali energetska pomoč, za katero veljajo enaki pogoji združljivosti, ne uporabljajo za priglase pomoč za prestrukturiranje⁽⁵⁵⁾. Državna pomoč za usklajitev z zavezujočimi regulativnimi standardi v primeru pomoči za varstvo okolja ne bi imela spodbujevalnega učinka (saj imajo gospodarski subjekti dovolj spodbud za izpolnjevanje takih zavezujočih predpisov), vendar je taka pomoč lahko potrebna, da se omogoči prestrukturiranja podjetja, ki brez take pomoči v obdobju, potrebnem za izvedbo navedenega prestrukturiranja, ne bi moglo pokriti svojih stroškov.
- (150) Pomoč za reševanje ali prestrukturiranje v skladu s smernicami za reševanje in prestrukturiranje se lahko uporabi za različne vrste stroškov, kot so stroški poslovanja ali stroški izpolnjevanja socialnih ali okoljskih obveznosti, vključno s stroški za nakup pravic do emisije CO₂, kot v primeru pomoči za reševanje, ki jo je zakonito prejela družba

⁽⁵⁵⁾ Sporočilo Komisije – Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014–2020, točka 16, v skladu s katero se okoljska in energetska pomoč ne smeta dodeliti podjetjem v težavah, kakor so za namene teh smernic opredeljena v veljavnih Smernicah o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah.

CE Oltenia. V praksi bi se zaradi združljive pomoči za reševanje ali prestrukturiranje, namenjene za druge namene kot za plačilo stroškov poslovanja v zvezi s CO₂, sprostiti prihodki, ki bi jih družba lahko uporabila za plačilo povezanih pravic do emisije CO₂ z enakim praktičnim učinkom kot pomoč, ki je namenjena za take stroške.

- (151) Poleg tega bo pomoč za prestrukturiranje podprla prehod na goriva, ki manj onesnažujejo okolje, in ne pomeni, da je družba CE Oltenia premalo spodbujena za spoštovanje okoljskih predpisov. Družba CE Oltenia bo brez svežnja pomoči, vključno s tistim delom, ki zajema okoljsko skladnost, nenadoma izstopila s trga na način, pri katerem se ne bi ustrezno zaščitil razvoj dejavnosti proizvodnje električne energije v regiji, kjer je družba CE Oltenia. Zato glede načasno naravo, načrt za zmanjšanje emisij CO₂ in regionalne razmere, na katere se nanaša tudi člen 191 PDEU, zadevna pomoč za prestrukturiranje ne krši člena 191 PDEU v smislu načela „onesnaževalec plača“.
- (152) Romunija meni tudi, da se pomoč za prestrukturiranje lahko razglasi za združljivo z notranjim trgov v skladu s smernicami za reševanje in prestrukturiranje.
- (153) Komisija bo glede na naravo in cilje zadevne državne pomoči ter trditve romunskih organov ocenila, ali je načrtovana pomoč za prestrukturiranje v skladu z ustreznimi določbami iz smernic za reševanje in prestrukturiranje. Komisija v smernicah za reševanje in prestrukturiranje določa pogoje, pod katerimi se državna pomoč za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah lahko šteje za združljivo z notranjim trgov na podlagi člena 107(3), točka (c), PDEU.
- (154) Komisija pri preverjanju, ali pomoč za prestrukturiranje spreminja trgovinske pogoje v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi, izvede preskus tehtanja v skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU ter smernicami za reševanje in prestrukturiranje. Če je upravičenec upravičen do pomoči za prestrukturiranje, Komisija pri tem preskusu pretehta pozitivne učinke pomoči glede na negativne učinke, ki so posledica vpliva državne pomoči na konkurenco in trgovino med državami članicami. Pri tej oceni upošteva potrebo po posredovanju države, ustreznost, sorazmernost, preglednost pomoči, načelo enkratnosti pomoči in ukrepe za omejitev izkrivljanja konkurence, določene v smernicah za reševanje in prestrukturiranje.

Upravičenost: podjetje v težavah

- (155) Da bi bil upravičenec upravičen do pomoči za prestrukturiranje, se mora šteti za podjetje v težavah, kot je opredeljeno v oddelku 2.2 smernic za reševanje in prestrukturiranje. Zlasti je v točki 20 smernic za reševanje in prestrukturiranje pojasnjeno, da se podjetje obravnava kot podjetje v težavah, kadar bo brez posega države kratko-ali srednjeročno skoraj zagotovo prenehalo poslovati. To se zgodi, če nastopi vsaj ena od okoliščin, opisanih v točki 20(a) do (d) smernic za reševanje in prestrukturiranje.
- (156) Kot je pojasnjeno v sklepu o začetku postopka ⁽⁵⁶⁾ in sklepu o pomoči za reševanje ⁽⁵⁷⁾, družba CE Oltenia od 31. decembra 2019 izpolnjuje merila za uvedbo kolektivnega postopka zaradi insolventnosti na zahtevo upnikov v skladu z nacionalno zakonodajo, saj je vsaj od 31. decembra 2019 uvedbo postopka v primeru insolventnosti lahko zahtevalo 46 dobaviteljev družbe CE Oltenia. Kot je navedeno v uvodni izjavi 22, družba CE Oltenia ne more odplačati dodeljenega posojila za reševanje skupaj z obrestmi, in če ne bi priglasila načrta za prestrukturiranje, bi samodejno šla v likvidacijo. Iz tega izhaja, da družba CE Oltenia izpolnjuje merila iz nacionalne zakonodaje za uvedbo kolektivnega postopka zaradi insolventnosti na zahtevo upnikov in se od leta 2019 šteje za podjetje v težavah v skladu s točko 20(c) smernic za reševanje in prestrukturiranje.
- (157) V skladu s točko 21 smernic za reševanje in prestrukturiranje novoustanovljeno podjetje ni upravičeno do pomoči za prestrukturiranje. Upravičenka v tem primeru, tj. družba CE Oltenia, ni novoustanovljeno podjetje za namene smernic za reševanje in prestrukturiranje, saj je bila ustanovljena leta 2011 (glej uvodno izjavo 7), torej pred več kot tremi leti.

⁽⁵⁶⁾ Uvodna izjava 40 sklepa o začetku postopka.

⁽⁵⁷⁾ Uvodni izjavi 17 in 33 sklepa o reševanju.

- (158) V skladu s točko 22 smernic za reševanje in prestrukturiranje družba, ki pripada večji poslovni skupini ali ki ga je ta skupina prevzela, običajno ni upravičena do pomoči za prestrukturiranje, razen če je mogoče dokazati, da je vzrok težav v družbi sami in da te niso posledica samovoljnega prerazporejanja stroškov v skupini ter da so težave prehude, da bi jih lahko skupina odpravila sama.
- (159) Družba CE Oltenia ima težave zlasti zaradi svojega lastnega poslovnega modela in vhodnega goriva za proizvodnjo električne energije v konkurenčnem okolju romunskega trga električne energije (uvodne izjave 23 do 26). Družba CE Oltenia ne pripada večji poslovni skupini, država pa jo nadzoruje izključno prek ministrstva za energijo (uvodna izjava 7), tako da gre za javno podjetje, v katerem država izvaja izključni nadzor na podlagi svojega lastništva in finančne udeležbe ⁽⁵⁸⁾. Iz položaja, v katerem izključni nadzor izvaja država, izhaja, da bi se v tem primeru vsaka finančna podpora države družbi CE Oltenia za pomoč pri njenih težavah štela za pomoč, razen če bi bila izvedena pod tržnimi pogoji. Vzrok za težave družbe CE Oltenia je v njej sami, vendar se ne postavlja vprašanje, ali so težave posledica samovoljnega prerazporejanja stroškov v skupini in ali so prehude, da bi jih lahko odpravila skupina sama.
- (160) Komisija na podlagi navedenega ugotavlja, da je družba CE Oltenia podjetje v težavah in je upravičena do pomoči za prestrukturiranje.

5.3.1 Pomoč pospešuje razvoj določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij

- (161) V skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU mora državna pomoč, da bi se štela za združljivo z notranjim trgom, pospeševati razvoj določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij.
- (162) Da bi dokazala, da je pomoč za prestrukturiranje namenjena pospeševanju razvoja takih dejavnosti ali območij, mora država članica, ki dodeljuje tako pomoč, dokazati, da je namen pomoči preprečiti socialne težave ali odpraviti tržno pomanjkljivost. V posebnem okviru pomoči za prestrukturiranje Komisija ugotavlja, da je, kot je priznано v točki 43 smernic za reševanje in prestrukturiranje, izstop s trga dejansko pomemben za širši proces rasti produktivnosti, zato zgolj preprečevanje izstopa podjetja s trga ni upravičen razlog za dodelitev državne pomoči. Nasprotno, pomoči za reševanje in prestrukturiranje sta med najbolj izkrivljajočimi vrstami državne pomoči, saj ovirata proces izstopa s trga. Vendar lahko v nekaterih primerih prestrukturiranje podjetja v težavah prispeva k razvoju gospodarskih dejavnosti ali območij, in sicer tudi dejavnosti, ki jih ne izvaja upravičenec. To velja v primeru, kadar bi v odsotnosti take pomoči neuspeh upravičenca povzročil tržne pomanjkljivosti ali socialne težave, kar bi zaviralo razvoj gospodarskih dejavnosti in/ali območij, ki bi bili v teh primerih prizadeti. Neizčrpen seznam takih primerov je naveden v točki 44 smernic za reševanje in prestrukturiranje.
- (163) Taki primeri so med drugim, kadar ima upravičenec, katerega propad se želi s pomočjo preprečiti, sedež v regiji (na ravni NUTS 2), kjer je stopnja brezposelnosti višja od nacionalnega povprečja, je vztrajna in jo spremljajo težave pri ustvarjanju novih delovnih mest, ali kadar ima upravičenec pomembno sistemsko vlogo v določeni regiji ali sektorju, njegov izstop iz njega pa bi lahko imel negativne posledice (točka 44(a) in (c) smernic za reševanje in prestrukturiranje). Pomoč z omogočanjem upravičencu, da nadaljuje svoje dejavnosti, tako preprečuje tržne pomanjkljivosti ali socialne težave. Vendar v primeru pomoči za prestrukturiranje to velja le, če pomoč upravičencu omogoča, da konkurira na trgu na podlagi lastnih dosežkov, kar je mogoče zagotoviti le, če pomoč temelji na izvajanju načrta prestrukturiranja, s katerim se obnovi dolgoročna sposobnost preživetja upravičenca.
- (164) Komisija bo zato najprej ocenila, ali je namen pomoči preprečiti tržne pomanjkljivosti ali socialne težave (oddelek 5.3.1.1) in ali jo spremlja načrt prestrukturiranja, s katerim se obnovi dolgoročna sposobnost preživetja upravičenca (oddelek 5.3.1.2).

⁽⁵⁸⁾ Glej člen 2, točka (b), Direktive Komisije 2006/111/ES z dne 16. novembra 2006 o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ter o finančni preglednosti znotraj določenih podjetij (UL L 318, 17.11.2006, str. 17).

5.3.1.1 Preprečevanje socialnih težav ali tržne pomanjkljivosti, ki prispeva k razvoju gospodarske dejavnosti ali gospodarskega območja

- (165) V točki 44(a) in (c) smernic za reševanje in prestrukturiranje so med primeri, v katerih lahko reševanje podjetja v težavah prispeva k razvoju gospodarskih dejavnosti ali območij, navedeni tudi primeri, ko je stopnja brezposelnosti v regiji, kjer upravičenec opravlja dejavnost, višja od nacionalnega povprečja, je vztrajna in jo spremljajo težave pri ustvarjanju novih delovnih mest v zadevni regiji (točka 44(a), druga alinea, smernic za reševanje in prestrukturiranje), ali kadar je pomoč namenjena preprečevanju tveganja, da bi bila gospodarska rast ovirana zaradi propada podjetja s pomembno sistemsko vlogo v zadevnem sektorju ali regiji (točka 44(c) smernic za reševanje in prestrukturiranje).

Stopnja brezposelnosti v regiji, v kateri deluje upravičenka

- (166) V zvezi s tem se Romunija sklicuje na okoliščine iz točke 44(a), druga alinea, smernic za reševanje in prestrukturiranje, tj. navaja, da upravičenka opravlja dejavnost v regiji (na ravni NUTS 2), kjer je stopnja brezposelnosti višja od nacionalnega povprečja, je vztrajna in jo spremljajo težave pri ustvarjanju novih delovnih mest v zadevni regiji. Komisija je v sklepu o začetku postopka ugotovila, da je cilj pomoči za prestrukturiranje preprečiti socialne težave v okoliščinah, navedenih v točki 44(a), druga alinea, smernic za reševanje in prestrukturiranje ⁽⁵⁹⁾. Tretje osebe, ki so predložile pripombe v postopku, te ugotovitve niso izpodbijale.
- (167) Stopnja brezposelnosti v regiji Jugozahodna Oltenija je vsaj od leta 2015 vztrajno višja od nacionalnega povprečja. Dejansko se je stopnja brezposelnosti v Jugozahodni Olteniji v obdobju 2015–2020 gibal med 8,2 % in 5,5 %, državno povprečje v istem obdobju pa se je gibal med 5 % in 3,4 %, pri čemer je bila stopnja brezposelnosti v Jugozahodni Olteniji vedno nad državnim povprečjem (uvodna izjava 8). Družba CE Oltenia zaposluje osebe v dejavnostih pridobivanja lignita in proizvodnje električne energije, nenaden izstop s trga pa bi za zaposlene zagotovo pomenil, da na podlagi svoje strokovne usposobljenosti ne bi mogli najti ustrezne zaposlitve v regiji, saj tam ni drugih dejavnosti rudarjenja ali proizvodnje električne energije. To brezposelnost spremljajo težave pri ustvarjanju novih delovnih mest v regiji, kar dokazuje teritorialni načrt za pravični prehod okrožja Gorj (uvodna izjava 9).
- (168) Komisija zato ugotavlja, da obstajajo okoliščine iz točke 44(a) smernic za reševanje in prestrukturiranje.

Pomoč podpira podjetje s sistemsko vlogo v regiji Jugozahodna Oltenia

- (169) Cilj pomoči je tudi preprečiti tveganje izstopa podjetja s sistemsko vlogo v smislu točke 44(c) smernic za reševanje in prestrukturiranje.
- (170) Družba CE Oltenia je tretji največji proizvajalec električne energije v Romuniji s pomembnim deležem inštalirane proizvodne zmogljivosti (uvodna izjava 11). Romunija je trdila, da bi v primeru izstopa družbe CE Oltenia s trga obstajala nevarnost ogrožanja zanesljivosti oskrbe z električno energijo v Romuniji (glej uvodno izjavo 61). Romunija ni predložila ocene zadostnosti virov v skladu z metodologijo iz člena 24 Uredbe (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁰⁾ o notranjem trgu električne energije, vendar Komisija ne more izključiti morebitnih negativnih posledic za oskrbo z energijo na regionalni ravni v Jugozahodni Olteniji, kjer so elektrarne. Nenadna prekinitev dejavnosti elektrarn, ki dobavljajo električno energijo, mestu Craiova pa tudi toploto, ali nenadna prekinitev rudarskih dejavnosti družbe bi lahko družbam in gospodinjstvom vsaj začasno povzročila dodatne stroške za zagotavljanje stabilne oskrbe z energijo na regionalni ravni. Hkrati Komisija meni, da v zvezi s tem ni treba zavzeti stališča glede argumenta o zanesljivosti oskrbe na romunskem nacionalnem trgu kot celoti.
- (171) Potencialne negativne posledice, ki so povezane z vlogo družbe CE Oltenia kot dobavitelja energije v regiji, vključujejo negativni učinek prelivanja na gospodarsko dejavnost in razmere v regiji, zlasti v okrožju Gorj. Kot je navedeno v uvodni izjavi 18, ima družba CE Oltenia poslovne odnose s približno 120 podjetji v okrožju Gorj, ki skupaj predstavljajo približno 50 % gospodarstva okrožja glede na skupni letni promet v letu 2019. V primeru izstopa družbe CE Oltenia bi se v regiji in zlasti v okrožju Gorj verjetno zmanjšala število gospodarskih dejavnosti in ustvarjena gospodarska vrednost.

⁽⁵⁹⁾ Uvodna izjava 41 sklepa o začetku postopka.

⁽⁶⁰⁾ Uredba (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (UL L 158, 14.6.2019, str. 54).

- (172) Poleg tega je družba CE Oltenia s približno 12 268 zaposlenimi pomemben delodajalec v regiji Jugozahodna Oltenija (uvodna izjava 7). Posledica zaprtja upravičenke ne bi bila le neposredna izguba več kot 12 000 delovnih mest, temveč tudi izguba velikega števila posrednih delovnih mest glede na veliko število sedanjih partnerjev v vrednostni verigi. Verjetna insolventnost družbe CE Oltenia brez pomoči za prestrukturiranje bi močno negativno vplivala na regijo in širše.
- (173) Komisija zato meni, da ima upravičenka nedvomno ključno sistemsko vlogo na regionalni ravni, in sicer ne le za razvoj proizvodnje in dobave, temveč tudi za razvoj širših gospodarskih dejavnosti, ki so odvisne od take dobave, kot je določeno v točki 44(c) smernic za reševanje in prestrukturiranje.

Sklep o preprečevanju socialnih težav ali tržnih pomanjkljivosti

- (174) Romunija se je sklicevala tudi na okoliščine iz točke 44(b) in (g) smernic za reševanje in prestrukturiranje, vendar je Komisija prepričana, da sta navedeni točki izpolnjeni in zato ni treba ocenjevati argumentov Romunije v zvezi s tem. Opozoriti je treba tudi, da Komisija v svojem sklepu o začetku postopka ni izrazila dvomov glede izpolnjevanja tega merila združljivosti in da v pripombah tretjih oseb ni prejela pripomb glede neizpolnjevanja tega pogoja.
- (175) Komisija glede na navedeno ugotavlja, da pomoč prispeva k razvoju gospodarske dejavnosti proizvodnje električne energije in regije Jugozahodna Oltenija. Pomoč preprečuje izstop podjetja, dejavnega v regiji Jugozahodna Oltenija, v kateri je stopnja brezposelnosti, od nacionalnega povprečja, vztrajna in jo spremljajo težave pri ustvarjanju novih delovnih mest v zadevni regiji, poleg tega pa preprečuje morebitne negativne posledice izstopa podjetja s pomembno sistemsko vlogo v romunskem sektorju proizvodnje energije (točka 44(a) in (c) smernic za reševanje in prestrukturiranje).

5.3.1.2 Načrt prestrukturiranja in obnova dolgoročne sposobnosti preživetja

- (176) V skladu s točko 46 smernic za reševanje in prestrukturiranje mora biti dodelitev pomoči za prestrukturiranje pogojena z izvajanjem načrta prestrukturiranja, ki bi omogočil obnovo sposobnosti preživetja upravičenca. Odprava vzrokov, ki so privedli do težav upravičenca, z omogočanjem obnove njegove dolgoročne sposobnosti preživetja, je nujen pogoj za to, da pomoč za prestrukturiranje prispeva k razvoju gospodarskih dejavnosti in območij, na katerih posluje upravičenec.
- (177) V skladu s točkami 45 do 48 smernic za reševanje in prestrukturiranje bi morala biti pomoč za prestrukturiranje dodeljena le za podporo realističnega, skladnega in daljnosežnega načrta prestrukturiranja, v katerem morajo biti ukrepi zasnovani tako, da omogočijo obnovo dolgoročne sposobnosti preživetja upravičenca v razumnem časovnem okviru, pri čemer je izključena vsaka nadaljnja pomoč poleg tiste, ki podpira načrt prestrukturiranja upravičenca. V načrtu prestrukturiranja je treba opredeliti vzroke za težave upravičenca in njegove slabosti ter opisati, kako bodo predlagani ukrepi prestrukturiranja odpravili osnovne težave upravičenca.
- (178) Rezultate prestrukturiranja je treba prikazati v različnih scenarijih, zlasti z opredelitvijo parametrov uspešnosti in glavnih predvidljivih dejavnikov tveganja. Obnova sposobnosti preživetja upravičenca mora zagotoviti ustrezno donosnost vloženega kapitala po pokritju stroškov, ne da bi bila odvisna od optimističnih predpostavk v zvezi z dejavniki, kot so nihanja cen ali povpraševanje. Dolgoročna sposobnost preživetja se doseže, kadar podjetje lahko zagotovi ustrezni pričakovani donos kapitala, potem ko pokrije vse svoje stroške, vključno z amortizacijo in finančnimi dajatvami, ter je sposobno konkurirati na trgu na podlagi lastnih dosežkov.
- (179) Revidirani načrt prestrukturiranja družbe CE Oltenia je bil zasnovan za obravnavanje težav, ki jih je ugotovila upravičenka po temeljiti oceni razlogov za njene finančne težave (glej uvodne izjave 22 do 26), in z namenom, da bi družba ponovno postala sposobna preživetja. Šestletno trajanje načrta, ki zajema obdobje 2021–2026, ni nerazumno dolgo glede na to, da: [...].
- (180) Komisija bo v naslednjem oddelku najprej ocenila verodostojnost predpostavk, na katerih temelji načrt prestrukturiranja upravičenke, nato pa dokaze o obnovljeni sposobnosti preživetja upravičenke ob koncu načrta prestrukturiranja.

Ocena predpostavk, na katerih temeljijo finančne napovedi

- (181) Komisija je skrbno pregledala ključne predpostavke, na katerih temeljijo finančne napovedi revidiranega načrta za prestrukturiranje, ki ga je predložila Romunija.
- (182) Kar zadeva verodostojnost predpostavk, na katerih temeljijo napovedi prihodkov, Komisija ugotavlja, da se bo skupna proizvodna zmogljivost družbe CE Oltenia postopoma zmanjšala z [...] leta 2021 na [...] leta 2025 in na [...] leta 2026 (uvodna izjava 97), prihodki za isto obdobje pa bodo sledili podobnemu trendu (preglednica 3). Skupna proizvodna zmogljivost se bo v obdobju 2021–2025 zmanjšala za [...] %, prihodki v istem obdobju pa se bodo zmanjšali za [...] %. Razlog za počasnejše zmanjševanje prihodkov v primerjavi z zmanjšanjem zmogljivosti je dvojen: po eni strani je posledica zvišanja povprečne cene električne energije za [...] % v obdobju 2021–2026, po drugi strani pa bo družba CE Oltenia del prodaje električne energije, ki se trenutno izvaja na manj donosnem trgu OPCOM, prenesla na donosnejši trg za dan vnaprej (uvodna izjava 99).
- (183) Poleg tega napovedi odražajo prihodke iz hidroelektrarne, fotovoltaičnih parkov in plinskih naprav od leta 2023, 2024 oziroma 2025. V napovedi prihodkov se upošteva postopno zmanjševanje porabe lignita in njegovo stanje kot rezerva v stanju pripravljenosti leta 2026 (uvodna izjava 97).
- (184) Napovedi odražajo nenadno zmanjšanje prihodkov za več kot [...] % leta 2026, [...] in plinske naprave pa bodo delovale le polovico leta 2026 (uvodna izjava 98). Leta 2025 bo skupna zmogljivost družbe CE Oltenia [...], leta 2027 pa [...] z upoštevanjem celotne zmogljivosti plinskih naprav, kar pomeni [...] -odstotno povečanje skupne zmogljivosti v obdobju 2025–2027. Trend naraščanja potrjujejo tudi prihodki, ki naj bi se v istem obdobju povečali za enak odstotek (uvodna izjava 98).
- (185) Poleg tega je družba CE Oltenia v svojih napovedih prihodkov upoštevala druge pomembne dejavnike, kot so povprečni faktor obremenitve, tehnološke predpostavke in obseg prodaje električne energije po segmentih trga (uvodna izjava 96). Zato Komisija meni, da so napovedi prihodkov upravičenke razumne.
- (186) Kar zadeva stroške pravic do emisije CO₂, je treba poudariti, da je prvotni načrt prestrukturiranja, v zvezi s katerim je Komisija začela formalni postopek preiskave, temeljil na podcenjenih cenah pravic do emisije CO₂ ⁽⁶¹⁾. Navedeni načrt je bil pripravljen na podlagi cen pravic do emisije CO₂ v razponu od 25,3 EUR do 31,2 EUR na tono za obdobje 2020–2030, cena pa je 24. januarja 2021 že dosegla 33 EUR na tono (uvodna izjava 45). Revidirani načrt prestrukturiranja iz junija 2021 je temeljil na cenah v razponu 44–63 EUR/tono za obdobje 2021–2026 (uvodna izjava 100). Z dolgoročnega vidika, kot naj bi bil načrt ocenjen, so napovedi cen pravic do emisije CO₂ za leto 2026 za 57 % višje od povprečnih cen za obdobje 2017–2021. Zato Komisija meni, da so te napovedi razumne. Če bi se cene pravic do emisije CO₂ še zvišale, to po mnenju Komisije ne bi vplivalo na sposobnost preživetja družbe CE Oltenia, saj bi družba CE Oltenia z višjo ceno električne energije lahko prenesla povečanje na svoje stranke (uvodna izjava 102), kar potrjuje tudi predložena analiza občutljivosti (uvodni izjavi 101 in 191).
- (187) Kar zadeva napovedi glede stroškov dela, Komisija ugotavlja, da namerava upravičenka postopoma zmanjšati število zaposlenih zaradi zaprtja energetske skupine za lignit, kar bo dosegla z odpuščanjem in predčasnimi upokojitvami (uvodna izjava 73). Stroški osebja [...] v obdobju 2021–2025 (uvodna izjava 103), kar ustreza zmanjšanju števila zaposlenih za več kot [...] % v istem obdobju. Zato Komisija meni, da so navedene napovedi verodostojne.

Ocena obnove sposobnosti preživetja upravičenke

- (188) Komisija je ugotovila, da so predpostavke, na katerih temeljijo finančne napovedi, verodostojne, zato bo zdaj ocenila, ali lahko upravičenka na podlagi navedenih napovedi obnovi sposobnost preživetja do konca načrta prestrukturiranja. Natančneje, Komisija bo preverila, ali upravičenka pričakuje, da bo do konca leta 2026 ustvarila zadostno stopnjo donosnosti s svojim poslovanjem in bo lahko konkurirala na podlagi lastnih dosežkov.

⁽⁶¹⁾ Sklep o začetku postopka, uvodna izjava 59 in opomba 17.

- (189) V skladu z osnovnim scenarijem (preglednica 3) bo družba CE Oltenia v prvih letih izvajanja načrta prestrukturiranja beležila negativen EBITDA predvsem zaradi visokih stroškov pravic do emisije CO₂. Kljub temu bo od leta 2021 (razen leta 2022) lahko pokrivala vse stroške poslovanja in amortizacije, kar je razvidno iz pozitivnega neto dobička. Ob koncu obdobja prestrukturiranja, ki sovпада z razgradnjo elektrarn na lignit, bo EBITDA postal pozitiven in se bo v obdobju po prestrukturiranju še izboljšal (uvodna izjava 104).
- (190) Kratkoročno dobičkonosnost družbe CE Oltenia ovirajo visoke cene pravic do emisije CO₂, vendar napovedi dolgoročno kažejo donosnost lastniškega kapitala med [...] % in [...] % v obdobju 2025–2026, tj. znatno nad stroški lastniškega kapitala družbe CE Oltenia v višini [...] % (uvodna izjava 105). Donosnost vloženega kapitala do leta 2026 ostaja majhna, kar je posledica nedavno nastalih in še neamortiziranih stroškov naložb v nove obrate. Zato pričakovani donosi potrjujejo trditev, da bi se z načrtom prestrukturiranja zagotovila dolgoročna sposobnost preživetja upravičenke.
- (191) Romunski organi so v predloženi analizi občutljivosti upoštevali cene CO₂, ki so bližje trenutnim cenam (uvodna izjava 186), in višje cene električne energije. Romunija je v analizi občutljivosti predložila napovedi na podlagi cene [...] EUR (uvodna izjava 101). Opozoriti bi bilo treba, da je cena pravic do emisije CO₂ decembra 2021 znašala [...] EUR (uvodna izjava 25). Kot je navedeno v uvodni izjavi 101, [...] % vseh pričakovanih prihodkov, ki naj bi bili ustvarjeni v obdobju prestrukturiranja, izhaja iz pogodb s spremenljivimi cenami, kar bo Romuniji omogočilo, da v celoti izkoristi prednosti višjih cen električne energije od junija 2022, ko se izteče večina pogodb s fiksno ceno. To dejstvo potrjuje izjavo Romunije, da se lahko višji stroški CO₂ izravnavajo z višjimi cenami električne energije in ne bodo resno ogrozili dolgoročne dobičkonosnosti upravičenke (uvodna izjava 102).
- (192) Poleg tega bo družba CE Oltenia tudi ob upoštevanju posodobljenih podatkov, v katerih so zajeti višji stroški pravic do emisije CO₂, do leta 2026 lahko v celoti pokrila vse svoje stroške poslovanja in amortizacije. Poleg tega se pričakuje, da bo upravičenka do leta 2026 dosegla dobri razmerji med dolgom in lastniškim kapitalom [...] ter med EBITDA in obrestnim pokritjem [...] (uvodna izjava 106). To dokazuje sposobnost družbe CE Oltenia, da servisira svoje kratkoročne in dolgoročne obveznosti, kar je znak, da bo upravičenka lahko dolgoročno izvajala svoje dejavnosti brez nadaljnje pomoči.
- (193) Romunski organi so v skladu s točko 50 smernic za reševanje in prestrukturiranje pripravili pesimistični scenarij (glej uvodno izjavo 106), da bi ugotovili, kakšen bo učinek na finančne rezultate družbe. Scenarij temelji na bolj neugodnih predpostavkah: (i) znižanje cen električne energije za 5 %, (ii) zvišanje stroškov pridobivanja plina za 5 % in (iii) zvišanje stroškov pravic do emisije CO₂ za 5 %. V skladu s tem scenarijem lahko družba ob koncu leta 2026 pričakuje pozitiven čisti dobiček in donosnost lastniškega kapitala nekoliko nad 3 %. Poleg tega bosta dva kazalnika zadolženosti (uvodna izjava 106) ostala trdna, da se omogoči dostop do dodatnega tržnega financiranja (posojil) pod tržnimi pogoji, če bo treba. Ta kazalnika kažeta, da bi po pesimističnem scenariju družba CE Oltenia leta 2026 še vedno lahko pokrila vse svoje stroške, vključno z amortizacijo in servisiranjem svojih dolžniških obveznosti, ter ob koncu načrta prestrukturiranja obstala na trgu, ne da bi potrebovala dodatno pomoč za prestrukturiranje.
- (194) Komisija glede na navedeno ugotavlja, da je predlagani načrt prestrukturiranja izvedljiv, skladen in daljnosežen ter da se lahko na njegovi podlagi obnovi dolgoročna sposobnost preživetja družbe CE Oltenia v razumnem roku, ob upoštevanju posebnosti njenega poslovanja in časa, potrebnega za izvedbo in izkoriščanje prednosti načrtovanih naložb. V zvezi s tem in glede na trajanje ter vsebino načrta za prestrukturiranje in trg, na katerem deluje družba CE Oltenia, je primerno, da Romunija poskrbi, da družba CE Oltenia pravočasno in učinkovito izvede ukrepe iz načrta za prestrukturiranje, kar je pogoj za združljivost pomoči. Romunija oziroma družba CE Oltenia bi morala sprejeti vse potrebne ukrepe za odpravo morebitnih odstopanj od finančne krivulje in napovedi, ki so podlaga za načrt prestrukturiranja.

5.3.2 Pozitivni učinki pomoči na razvoj gospodarskih dejavnosti ali gospodarskih območij prevladajo nad negativnimi učinki v smislu izkrivljanja konkurence in škodljivih učinkov na trgovino

- (195) Za oceno, ali pomoč ne vpliva neupravičeno na konkurenco in pogoje trgovanja, je treba proučiti nujnost, ustreznost in sorazmernost pomoči ter zagotoviti preglednost. Proučiti je treba tudi učinke pomoči na konkurenco in trgovino ter pretehtati pozitivne učinke pomoči na razvoj gospodarskih dejavnosti in območij, ki jih pomoč namerava podpirati, ter druge pozitivne učinke glede na njene negativne učinke na notranji trg.

5.3.2.1 Nujnost pomoči

- (196) V skladu s točko 53 smernic za reševanje in prestrukturiranje morajo države članice, ki nameravajo dodeliti pomoč za prestrukturiranje, zagotoviti primerjavo z verodostojnim alternativnim scenarijem, ki ne vključuje državne pomoči, in s tem dokazati, da razvoj gospodarskih dejavnosti ali območij, za katerega je pomoč namenjena, iz oddelka 3.1.1 smernic za reševanje in prestrukturiranje ne bo dosežen ali bo dosežen v manjši meri.
- (197) Cilj pomoči za prestrukturiranje je preprečiti, da bi družba CE Oltenia prenehala poslovati, in s tem preprečiti tržne pomanjkljivosti in socialne težave, ki bi ovirale razvoj storitev proizvodnje električne energije v Romuniji. Navedeni cilj se doseže z izvajanjem načrta prestrukturiranja, ki se delno financira s pomočjo za prestrukturiranje, s čimer se prepreči insolventnost in prenehanje poslovanja, do katerih bi brez pomoči zagotovo prišlo. Načrt prestrukturiranja kaže, da je treba za rešitev finančnih težav upravičenke obravnavati njene težave z likvidnostjo in solventnostjo. Kratkoročno družba CE Oltenia ne more izpolniti svojih obveznosti glede stroškov varstva okolja ali imeti dostopa do finančnih trgov, razen za prihodnje projekte, ki so strukturirani kot subjekti za posebne namene s sovlagatelji in za katere se načrtuje sofinanciranje s pomočjo. Dolgoročno družba CE Oltenia zaradi nakopičenih izgub v višini približno 345 milijonov EUR, ki bodo brez pomoči trajale dlje časa, ne more izpolniti svojih finančnih obveznosti. Spomniti je treba, da družba CE Oltenia vsaj od 31. decembra 2019 že izpolnjuje merila za uvedbo kolektivnega postopka zaradi insolventnosti na zahtevo upnikov (glej uvodno izjavo 22). Brez pomoči za prestrukturiranje bi neizogibno izstopila s trga. Pomoč za prestrukturiranje je torej potrebna za uspešen zaključek načrta prestrukturiranja, cilj izvajanja načrta pa je pospešiti razvoj storitev proizvodnje električne energije v Romuniji in regiji Jugoahodna Oltenija.

5.3.2.2 Ustreznost pomoči

- (198) Pomoč za prestrukturiranje se ne bo štela za združljivo z notranjim trgov, če se cilj lahko doseže z manj izkrivljajočimi ukrepi; za pomoč se mora zagotoviti ustrezno nadomestilo, izbrani instrumenti pa morajo biti ustrezni glede na težavo s solventnostjo ali likvidnostjo, ki naj bi jo obravnavali ⁽⁶²⁾.
- (199) Pomoč za prestrukturiranje je v obliki nepovratnih sredstev, državnega poročstva za posojilo, kapitalske injekcije in pretvorbe posojila v nepovratna sredstva (uvodna izjava 27).
- (200) Kot je opisano v uvodni izjavi 79, Romunija trdi, da stroški prestrukturiranja, ki naj bi nastali v obdobju 2021–2026, znašajo do 3,94 milijarde EUR. Od tega zneska bi država zagotovila približno 1,76 milijarde EUR (vključno s posojilom za reševanje v višini 251 milijonov EUR, ki bo pretvorjeno v nepovratna sredstva za zmanjšanje prenesenih izgub); povečanje kapitala v višini 226 milijonov EUR; državno poročstvo za posojilo v višini 195,8 milijona EUR in nepovratna sredstva v višini 1 090 milijona EUR ⁽⁶³⁾, nepovratna sredstva za nove naložbe v višini 895,3 milijona EUR pa naj bi se zagotovila iz sklada za modernizacijo, če bo Romunija predložila ustrezne predloge naložb in jih bo potrdila Evropska investicijska banka oziroma odbor za naložbe sklada za modernizacijo, kot je ustrezno.
- (201) Nadomestilo države se bo doseglo s pričakovanim pozitivnim neto dobičkom, ki bo povečal vrednost deleža države v družbi CE Oltenia (približno 95 % po povečanju osnovnega kapitala), in z odprodajo najmanj 20-odstotnega deleža države v družbi CE Oltenia. Zaradi zmanjšanja osnovnega kapitala in posledične kapitalske injekcije se bo namreč delež države v družbi CE Oltenia s sedanjih 77,15 % povečal na približno 95 % (uvodni izjavi 93 in 94). Ta kapitalska injekcija, ki ni bila vključena v prvotno priglasitev, bo državi omogočila povračilo na podlagi pozitivnih učinkov, ki jih bo ustvarila družba CE Oltenia, ne glede na to, da se del pomoči upravičencu nameni z neposrednimi sredstvi. Glede na novo strukturo delničarjev bo 95-odstotno lastništvo dejansko omogočilo, da bo država imela korist od pomoči v obliki kapitala, vloženega v družbo CE Oltenia, v obliki neposrednih nepovratnih sredstev ali v obliki poročstva, in bo zanj prejela nadomestilo, saj se zaradi večjega neto dobička družbe CE Oltenia zaradi nizkih nadomestil za finančne instrumente ali brez njih v primerjavi s financiranjem po tržnih pogojih poveča vrednost deleža.

⁽⁶²⁾ Sklep o začetku postopka, uvodna izjava 59 in opomba 17.

Točka 38(c) ter točki 54 in 58 smernic za reševanje in prestrukturiranje.

⁽⁶³⁾ To vključuje nepovratna sredstva države v višini 241 milijonov EUR za nakup pravic do emisije CO₂ za leto 2020, ki so bila že dodeljena, in del priglašenega svežnja pomoči za prestrukturiranje.

- (202) Poleg tega so se romunski organi, kot je navedeno v uvodni izjavi 81, zavezali, da bodo pred koncem obdobja prestrukturiranja leta 2026 odprodali zadostno število delnic romunske države v družbi CE Oltenia, kar pomeni najmanj 20 % lastniških pravic. Romunija je predložila analizo vrednotenja, v skladu s katero je bila okvirna tržna vrednost 20-odstotnega deleža države v lastniškem kapitalu družbe CE Oltenia na dan 31. decembra 2026 ocenjena na [...] EUR po osnovnem scenariju ali [...] EUR po alternativnem scenariju (uvodna izjava 84). Po izvedeni odprodaji bo znesek [...] EUR, ki je okviren, pomenil naknadno nadomestilo države za podporo v korist družbe CE Oltenia. Čeprav se je Romunija trdno zavezala, da bo odsvojila najmanj 20 % lastniških pravic, se ni zavezala, da bo za tako odsvojitev dosegla določeno najnižjo ceno; zato je navedeni razpon okviren. Komisija upošteva [...] EUR kot konzervativno oceno za izračun naknadnega nadomestila države. Zaradi odprodaje po tržnih pogojih se zmanjša znesek naknadne pomoči. Tako naknadno nadomestilo državi se lahko šteje za ustrezno, zato je načrtovana pomoč za prestrukturiranje ustrezno povrnjena.
- (203) Poleg tega morajo biti izbrani instrumenti v skladu s točko 58 smernic za reševanje in prestrukturiranje ustrezni glede na ustrezni glede na težavo s solventnostjo ali likvidnostjo, ki naj bi jo obravnavali. Pomoč za prestrukturiranje je v obliki različnih instrumentov (nepovratna sredstva, državno poroštvo za posojilo za likvidnostno podporo in kapitalska injekcija za kapitalsko podporo), ki družbi CE Oltenia zagotavljajo potrebna sredstva v obliki lastniškega kapitala za krepitev njene solventnosti in bilančnega stanja, hkrati pa podpirajo potrebne naložbe za temeljito spremembo njene mešanice goriv in kritje njenih stroškov CO₂, dokler novi obrati za proizvodnjo električne energije ne bodo v celoti operativni. V zvezi s tem Komisija meni, da izbrani instrumenti obravnavajo težave upravičenke v zvezi z likvidnostjo in solventnostjo.
- (204) Komisija meni, da je v teh okoliščinah pomoč za prestrukturiranje ustrezna.

5.3.2.3 Sorazmernost, lastni prispevek in porazdelitev bremena

- (205) V skladu s točko 38(e) smernic za reševanje in prestrukturiranje pomoč za prestrukturiranje ne sme presehati najmanjše pomoči, potrebne za doseg cilja, za katerega je navedena pomoč namenjena. Znesek in intenzivnost pomoči za prestrukturiranje je treba omejiti na strogi minimum, ki bo glede na obstoječe finančne vire upravičenca, njegovih delničarjev ali poslovne skupine, ki ji upravičenec pripada, še omogočil prestrukturiranje (točka 61 smernic za reševanje in prestrukturiranje). Zlasti je treba zagotoviti zadostno stopnjo lastnega prispevka k stroškom prestrukturiranja in, če je državna podpora dodeljena v obliki, ki krepi lastniški položaj upravičenca, porazdelitve bremena. Pri oceni navedenih zahtev se upoštevajo vse predhodno dodeljene pomoči za reševanje.
- (206) Lastni prispevek upravičenca k načrtu prestrukturiranja mora biti konkreten in dejanski ter bi moral biti običajno primerljiv z dodeljeno pomočjo v smislu učinka na stanje solventnosti ali likvidnosti upravičenca. V skladu s točko 63 smernic za reševanje in prestrukturiranje mora Komisija oceniti, ali so različni viri lastnega prispevka dejanski in ne vsebujejo pomoči. V skladu s točko 64 smernic za reševanje in prestrukturiranje Komisija lastni prispevek običajno šteje za ustrezen, če znaša najmanj 50 % stroškov prestrukturiranja.
- (207) Komisija mora preveriti, ali različni viri financiranja revidiranega načrta prestrukturiranja, opisani v uvodnih izjavah 79 do 91, ne vsebujejo pomoči in so konkretni, kar je dovolj gotovo, da se bodo uresničili med izvajanjem revidiranega načrta prestrukturiranja, razen pričakovanih prihodnjih dobičkov.
- (208) Kot je navedeno v uvodni izjavi 81, se lahko naložbe v nove elektrarne s plinsko turbino s kombiniranim krožnim procesom in fotovoltaične elektrarne delno financirajo iz sklada za modernizacijo, če bo Romunija predložila ustrezne predloge naložb in jih bo potrdila Evropska investicijska banka oziroma odbor za naložbe sklada za modernizacijo, kot je ustrezno. Nepovratna sredstva iz sklada za modernizacijo pomenijo državno pomoč (glej uvodno izjavo 124) in se zato štejejo kot znesek pomoči in ne kot vir lastnega prispevka.
- (209) Glavni vir lastnega prispevka družbe CE Oltenia so prihodki od prodaje električne energije. Pričakovani skupni prihodki od prodaje v obdobju 2021–2025 znašajo 1 275 milijonov EUR. Čeprav je v točki 63 smernic za reševanje in prestrukturiranje navedeno, da pričakovanih prihodnjih prihodkov ni mogoče šteti za dovolj gotov in dejanski lastni prispevek za kritje čistih naložb in drugih stroškov, je treba upoštevati, da je bilo 574 milijonov EUR

od zneska približno 1 275 milijonov EUR že unovčenih (glej uvodno izjavo 87). Zato Komisija od celotnega zneska prihodkov od prodaje, ki jih je družba CE Oltenia štela za lastni prispevek, kot konkretni in dejanski lastni prispevek priznava le unovčeni znesek v višini 574 milijonov EUR.

- (210) Da bi olajšala postopno opuščanje lignita, se je družba CE Oltenia zavezala, da bo vlagala v projekte na področju fotovoltaične energije in energije iz plina. Financirali se bodo z (i) bančnim posojilom, (ii) sredstvi zasebnih vlagateljev in (iii) prispevkom družbe CE Oltenia v naravi.
- (211) Kar zadeva bančno financiranje, je družba CE Oltenia prejela okvirne pogodbene pogoje v skupnem znesku [...] EUR, ki so jih podpisale finančne institucije, ki so izrazile interes za sodelovanje pri projektih na področju obnovljivih virov energije in plina (uvodna izjava 92). Čeprav okvirni pogodbeni pogoji ne pomenijo zavezujoče zaveze bank glede financiranja ali podpisanih finančnih sporazumov, kažejo na resen interes bank za sodelovanje pri financiranju projektov. Poleg tega je znesek financiranja, za katerega so navedene banke izrazile interes, da ga zagotovijo, precej višji od [...] EUR, ki jih namerava Romunija črpati iz bančnih posojil. Komisija je prepričana, da je financiranje s strani bank v navedenih okoliščinah dovolj verjetno, da se bo uresničilo. Komisija lahko zato konzervativno sprejme znesek do [...] EUR kot dejanski lastni prispevek, ki se bo zagotovil z bančnimi posojili.
- (212) Poleg tega obveznosti zasebnih vlagateljev, ki so bili izbrani v postopku za oddajo javnega naročila, znašajo do [...] EUR (uvodna izjava 90). To so zavezujoče ponudbe, ki jih zagotovijo izbrani vlagatelji v tržnem gospodarstvu, zato jih je mogoče šteti za dovolj zanesljiv vir lastnega prispevka. Kot je navedeno v uvodni izjavi 115, za projekt plinske turbine s kombiniranim krožnim procesom v Işalniţi ni bila prejeta nobena zavezujoča ponudba. Ob upoštevanju dejstva, da namerava Romunija izvesti projekt plinske turbine s kombiniranim krožnim procesom v Işalniţi z zasebno udeležbo ali brez nje, Komisija meni, da se skupni znesek lastnega prispevka v skupni višini [...] EUR, za katerega so se banke in zasebni vlagatelji zavezali, da ga bodo zagotovili, ne bo spremenil ne glede na rezultat ponovnega razpisa za projekt plinske turbine s kombiniranim krožnim procesom v Işalniţi. Lastni prispevek zasebnih vlagateljev bi se lahko povečal, če se za ta projekt prejme zavezujoča ponudba, vendar to ne vpliva na oceno lastnega prispevka. Zato Komisija meni, da je lastni prispevek v višini [...] EUR, ki naj bi ga zagotovile tretje osebe (zasebni vlagatelji ([...] EUR) in finančne institucije ([...] EUR)), konkreten in dejanski ter iz vseh virov lastnega prispevka, zato znesek [...] EUR pomeni novo financiranje.
- (213) Družba CE Oltenia bo v kapital subjektov za posebne namene prispevala zemljišča in različna druga sredstva v skupni poštteni vrednosti 104 milijonov EUR. Znesek so potrdili družba PwC in (izbrani) vlagatelji v projekte subjektov za posebne namene (uvodna izjava 91), zato se šteje za konkreten lastni prispevek.
- (214) Glede na navedeno je skupni znesek, ki se lahko šteje za konkretni in dejanski prispevek upravičenke, 1 278 milijonov EUR, kar je enako 32 % stroškov prestrukturiranja, ki znašajo 3,94 milijarde EUR, torej manj kot 50 %.
- (215) Vendar lahko Komisija sprejme prispevek, ki je nižji od 50 % stroškov prestrukturiranja, kadar tako zahtevajo posebne okoliščine območij, ki prejemajo pomoč, kot je opisano v členu 107(3), točka (a), PDEU, na primer kadar se upravičenec zaradi svoje lokacije na območju, ki prejema pomoč, srečuje s posebnimi težavami pri pridobivanju novega financiranja na trgu (točka 98 smernic za reševanje in prestrukturiranje). Družba CE Oltenia dejavnost opravlja v regiji Jugozahodna Oltenija, ki je območje, ki prejema pomoč v skladu s členom 107(3), točka (a), PDEU ⁽⁶⁴⁾.
- (216) Poleg tega lahko Komisija v skladu s točko 64 smernic za reševanje in prestrukturiranje sprejme prispevek, ki znaša manj kot 50 % stroškov prestrukturiranja, v izjemnih okoliščinah in ob posebnih težavah. Navedene okoliščine in primere mora dokazati država članica, če je znesek navedenega prispevka še vedno znaten.

⁽⁶⁴⁾ Glej Sklep Komisije z dne 20. decembra 2021 v zadevi SA.100199 (2021/N) – Karta regionalnih pomoči za Romunijo (1. januar 2022 – 31. december 2027), še ni objavljeno.

- (217) Komisija v sedanjih razmerah po izbruhu pandemije COVID-19 meni, da je v primeru družbe CE Oltenia in v skladu s smernicami iz začasnega okvira za ukrepe državne pomoči z dne 19. marca 2020 v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 lahko upravičeno, da lastni prispevek ostane pod pragom 50 % stroškov prestrukturiranja, saj ostaja znaten in vključuje dodatno novo financiranje po tržnih pogojih ⁽⁶⁵⁾.
- (218) Komisija priznava, da so pandemija COVID-19 in ukrepi, sprejeti za njeno obvladovanje, ustvarili izjemne okoliščine za upravičenko v okviru resne motnje v gospodarstvu v smislu člena 107(3), točka (b) PDEU. V tem okviru in od leta 2020 je dejavnost družbe CE Oltenia prizadela pandemija na strani ponudbe in tudi na strani povpraševanja (uvodna izjava 19). Zaradi pandemije COVID-19 so se trgi dolžniškega financiranja v veliki meri zaprli ali omejili za nekatere sektorje, finančne institucije pa so na splošno zmanjšale svoje kreditne limite.
- (219) Ker lastni prispevek znaša 32 % stroškov prestrukturiranja in je polovica tega prispevka zagotovljena kot novo financiranje ter ob upoštevanju dejstva, da ima upravičenka sedež na območju, ki prejema pomoč, v skladu členom 107(3), točka (a), PDEU, in izjemnih okoliščin, ki so posledica resne motnje v gospodarstvu v smislu člena 107(3), točka (b), PDEU, Komisija ugotavlja, da je v tem primeru sprejemljiv znesek prispevka nižji od 50 %.
- (220) V skladu s točkami 65 do 67 smernic za reševanje in prestrukturiranje lahko državna podpora, dodeljena v obliki, ki izboljša položaj lastniškega kapitala upravičenca, delničarje in podrejene upnike zaščiti pred posledicami njihove odločitve o vlaganju v upravičenca, kar ustvari moralno tveganje in oslabi tržno disciplino. Zato je treba pomoč za pokritje izgub dodeliti samo pod pogoji, ki vključujejo ustrezno porazdelitev bremena med obstoječimi vlagatelji, do državnega posredovanja pa bi moralo priti šele potem, ko se izgube v celoti upoštevajo ter pripišejo obstoječim delničarjem in imetnikom podrejenih dolžniških instrumentov. Ustrezna porazdelitev bremena pomeni tudi, da je treba vsako državno pomoč, ki izboljša položaj lastniškega kapitala upravičenca, dodeliti pod pogoji, ki državi zagotavljajo razumen delež prihodnjih povečanj vrednosti upravičenca, ob upoštevanju zneska državne injekcije lastniškega kapitala v primerjavi s preostalim lastniškim kapitalom družbe po upoštevanju izgub.
- (221) Pomoč za prestrukturiranje ne spodbuja moralnega tveganja ali pretiranega prevzemanja tveganja, ki bi koristilo delničarjem ali upnikom. Romunska država, ki je zdaj ponudnik pomoči, je dejansko nadzirala in kot večinski delničar sprejemala vse strateške in poslovne odločitve družbe CE Oltenia, medtem ko delovanje družbe ni bilo financirano s podrejenim dolgom ali hibridnim financiranjem (za pokrivanje izgub), ki bo verjetno delno odpisano v skladu z zahtevami o porazdelitvi bremena iz smernic za reševanje in prestrukturiranje. V takih okoliščinah se bo porazdelitev bremena sklada Fondul Proprietatea dosegla z delnim pokrivanjem izgub, čemur bo sledilo povečanje kapitala. Prvič, prenesena izguba družbe CE Oltenia v višini približno 251 milijonov EUR (1 217 milijonov RON), tj. del izgube, ki je bila prenesena na dan 31. decembra 2020 v višini približno 345 milijonov EUR (1 710 milijonov RON), bo pokrita z zmanjšanjem kapitala (uvodna izjava 93). Temu bo sledilo povečanje osnovnega kapitala s strani države v višini do [...] EUR, zaradi česar se bo delež družbe Fondul Proprietatea v družbi CE Oltenia z [...] % zmanjšal na približno [...] % (uvodna izjava 94). V tem smislu sklad Fondul Proprietatea prispeva k prestrukturiranju s tem, da se z njegovim lastniškim deležem krije izguba in ustrezno oslabi njegova udeležba, s čimer se zmanjša potreba po državni pomoči in zmanjša moralno tveganje.
- (222) Komisija zato ugotavlja, da je pomoč za prestrukturiranje sorazmerna in vključuje ustrezno porazdelitev bremena.

5.3.2.4 Načelo enkratnosti pomoči in omejitev izkrivljanj konkurence

- (223) Za zagotovitev, da so negativni učinki pomoči omejeni, da se preprečijo neupravičeni učinki na konkurenco in trgovino ter da je skupni učinek pozitiven ⁽⁶⁶⁾, je treba pomoč podjetjem v težavah dodeliti v skladu z načelom enkratnosti pomoči, ki omejuje tako pomoč na obdobje desetih let.

⁽⁶⁵⁾ Sporočilo Komisije z naslovom Začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 (UL C 911, 20.3.2020, str. 1), kakor je bilo spremenjeno s sporočili Komisije C(2020) 2215 (UL C 1121, 4.4.2020, str. 1), C(2020) 3156 (UL C 164, 13.5.2020, str. 3), C(2020) 4509 (UL C 218, 2.7.2020, str. 3), C(2020) 7127 (UL C 340I, 13.10.2020, str. 1), C(2021) 564 (UL C 34, 1.2.2021, str. 6) in C(2021) 8442 (UL C 473, 24.11.2021, str. 1), točki 3 in 14a.

⁽⁶⁶⁾ Točka 38(f) smernic za reševanje in prestrukturiranje.

- (224) Komisija dovoljuje pomoč za prestrukturiranje v podporo samo enemu postopku prestrukturiranja in pod pogojem, da je po potrebi preteklo več kot deset let od prejšnje dodelitve pomoči za prestrukturiranje ali od izteka ali od prenehanja izvajanja načrta prestrukturiranja ⁽⁶⁷⁾. Komisija dovoli izjeme od pravila, če dodelitev pomoči za prestrukturiranje sledi dodelitvi pomoči za reševanje kot del enotnega postopka prestrukturiranja ⁽⁶⁸⁾.
- (225) Pomoč za prestrukturiranje, dodeljena družbi CE Oltenia, podpira en sam postopek prestrukturiranja. Družba CE Oltenia, vključno s svojimi nadzorovanimi hčerinskimi družbami, v zadnjih desetih letih ni prejela pomoči za reševanje ali prestrukturiranje, razen že odobrenih ukrepov, navedenih v uvodnih izjavah 28 in 31, ki so del pomoči za prestrukturiranje, ki se ocenjuje. Kontinuiteta obstaja tudi pri pomoči za reševanje, ki je bila odobrena februarja 2020 in je bila dodeljena za šest mesecev v okviru enotnega postopka prestrukturiranja. Načelo enkratnosti pomoči je torej upoštevano.
- (226) Kot je navedeno v uvodni izjavi 107, Romunija predlaga naslednje ukrepe za omejitev izkrivljanja konkurence: (i) zaprtje energetskih skupin ali rudnikov, (ii) ustanovitev subjektov za posebne namene za nove naložbe in (iii) zunanje izvajanje s prenosom skupine za sproizvodnjo električne energije S.E Craiova II na občino.
- (227) Kar zadeva ukrepe iz točk (i) in (iii) uvodne izjave 226, Komisija meni, da jih ni mogoče sprejeti kot ukrepe za omejevanje izkrivljanja konkurence. Predlagano zaprtje slabo delujočih energetskih skupin ali rudnikov je namreč v vsakem primeru neizogibno, saj niso rentabilni (glej uvodno izjavo 108), skupina S.E. Craiova II, ki proizvaja predvsem toplotno energijo za mesto Craiova, pa ustvarja izgubo in od prenosa ne pričakuje prihodkov.
- (228) Kar zadeva ukrep iz točke (ii) uvodne izjave 226, bo ustanovitev subjektov za posebne namene za nove naložbe pomenila, da se bo s 45- do 50-odstotno udeležbo družbe CE Oltenia v subjektih za posebne namene neto razpoložljiva zmogljivost družbe CE Oltenia (na podlagi novih projektov na področju zemeljskega plina in obnovljivih virov energije) zmanjšala z [...] na približno [...] (uvodna izjava 72). Tako se bo ustvarila neto razpoložljiva zmogljivost približno [...], ki bo na voljo tržnim konkurentom, ki sodelujejo v subjektih za posebne namene. Ta ukrep bo tako zmanjšal neto razpoložljive zmogljivosti upravičenke in odprl precejšnje zmogljivosti za njene konkurente.
- (229) Kar zadeva ukrepe v zvezi z ravnanjem, se Romunija zavezuje k ukrepom iz točke 84 smernic za reševanje in prestrukturiranje, in sicer: (i) da družba CE Oltenia v obdobju prestrukturiranja ne bo pridobila deležev v nobeni družbi, razen kadar je to nujno potrebno za zagotovitev dolgoročne sposobnosti preživetja družbe in če to odobri Komisija, ter (ii) da se bo družba CE Oltenia vzdržala oglaševanja državne podpore kot konkurenčne prednosti pri trženju svojih proizvodov in storitev (uvodna izjava 118). V skladu s točko 83 smernic za reševanje in prestrukturiranje se bo z navedenimi ukrepi zagotovilo, da se pomoč uporabi samo za financiranje obnove dolgoročne sposobnosti preživetja ter da se ne zlorabi s podaljševanjem resnih in vztrajnih izkrivljanj strukture trga ali s ščitenjem upravičenca pred zdravo konkurenco.
- (230) Zato Komisija meni, da so ukrepi za omejitev izkrivljanj konkurence primerni za zmanjšanje negativnih učinkov pomoči za prestrukturiranje.

5.3.2.5 Preglednost in poročanje

- (231) V skladu s točko 38(g) smernic za reševanje in prestrukturiranje morajo imeti države članice, Komisija, gospodarski subjekti in javnost enostaven dostop do vseh ustreznih aktov in zadevnih informacij o dodeljeni pomoči. V ta namen so se romunski organi zavezali, da bodo uporabljali določbe o preglednosti iz točke 96 smernic za reševanje in prestrukturiranje, tako da bodo ustrezne informacije objavili na spletnem mestu www.ajutordestat.ro.
- (232) Komisija meni, da mora Romunija redno poročati o izvajanju načrta prestrukturiranja vsakih šest mesecev od datuma sprejetja tega sklepa do konca obdobja prestrukturiranja. V teh poročilih bodo navedeni zlasti datumi dejanskih izplačil financiranja, ki ga je odobrila država, in lastnega prispevka, morebitna odstopanja od finančnih ali operativnih napovedi iz načrta prestrukturiranja, obvladovanja stroškov in znižanja stroškov ter dobička, doseženega z ukrepi prestrukturiranja, in popravilnih ukrepov, ki jih je predvidela ali sprejela Romunija ali upravičenka, kadar je to primerno.

⁽⁶⁷⁾ Točki 70 in 71 smernic za reševanje in prestrukturiranje.

⁽⁶⁸⁾ Točka 72(a) smernic za reševanje in prestrukturiranje.

5.3.2.6 Tehtanje pozitivnih in negativnih učinkov

- (233) Skrbno oblikovan ukrep državne pomoči mora zagotoviti, da je skupni učinek ukrepa pozitiven, tako da ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.
- (234) Komisija je v smernicah za reševanje in prestrukturiranje določila merila, ki jih preverja pri ocenjevanju združljivosti pomoči za prestrukturiranje z notranjim trgov, pri čemer zagotavlja, da razvoj zadevne gospodarske dejavnosti ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi. Kot je pojasnjeno v pododdelkih 5.3.2.1, 5.3.2.2 in 5.3.2.3, je pomoč za prestrukturiranje potrebna, ustrezna in sorazmerna. Poleg tega so vzpostavljeni zadostni zaščitni ukrepi za zmanjšanje izkrivljanja konkurence (pododdelek 5.3.2.4), vključno s preglednostjo (pododdelek 5.3.2.5).
- (235) S predlaganimi ukrepi na področju konkurence se bo skupaj s splošnim zmanjšanjem proizvodne zmogljivosti družbe CE Oltenia zmanjšala tudi njena prisotnost na trgu, na katerem bo ostala dejavna po prestrukturiranju, trg pa se bo odprl do določene stopnje.
- (236) Komisija glede na navedeno meni, da so ukrepi za omejitev izkrivljanja konkurence, ki ga povzroča pomoč, primerni za zmanjšanje negativnih učinkov pomoči za prestrukturiranje.
- (237) Zato pozitiven učinek pomoči za prestrukturiranje na razvoj gospodarske dejavnosti in zadevnega gospodarskega območja prevlada nad morebitnimi negativnimi učinki na konkurenco in trgovino, ki jima torej ne škodi v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnim interesom.

5.4 Sklep o združljivosti

- (238) V skladu s členom 9(6) Uredbe (EU) 2015/1589 se sklep o zaključku formalnega postopka preiskave sprejme, čim so odpravljeni dvomi o združljivosti priglašene ukrepa z notranjim trgov.
- (239) Glede na navedeno Komisija ugotavlja, da so pomisleki, ki jih je izrazila v sklepu o začetku postopka, odpravljeni, negativni učinki pomoči za prestrukturiranje na konkurenco in trgovino pa so omejeni, zlasti ob upoštevanju ukrepov za omejevanje izkrivljanja konkurence, katerih izvajanje bi morala zagotoviti Romunija. Zato pozitivni učinki pomoči za prestrukturiranje na razvoj dejavnosti proizvodnje energije in regije Jugovzhodna Oltenija, pod pogojem, da Romunija zagotovi izvajanje načrta prestrukturiranja⁽⁶⁹⁾, prevladajo nad preostalimi negativnimi učinki na konkurenco in trgovino, ki jima torej ne škodi v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnim interesom. Zaveze, ki jih je zagotovila Romunija, bi zato bilo treba določiti kot pogoje za združljivost pomoči.
- (240) Komisija v svoji oceni ob upoštevanju pripomb tretjih oseb in Romunije ter sprememb načrta za prestrukturiranje in podporne pomoči za prestrukturiranje, ki so bile uvedene za odpravo pomislekov, ugotavlja, da je pomoč za prestrukturiranje v skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU, saj pospešuje razvoj dejavnosti proizvodnje električne energije in regije Jugovzhodna Oltenija ter ne izkrivlja konkurence in trgovine med državami članicami v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnim interesom.
- (241) Nazadnje, Komisija meni, da mora Romunija redno poročati o izvajanju načrta prestrukturiranja vsakih šest mesecev do konca obdobja prestrukturiranja. V navedenih poročilih bodo navedeni zlasti datumi izplačil financiranja, ki ga je odobrila Romunija, in lastnega prispevka upravičenke, morebitna odstopanja od finančnih ali operativnih napovedi iz načrta prestrukturiranja glede prihodkov, obvladovanja stroškov in znižanja stroškov zaradi ukrepov prestrukturiranja ter prihodkov in popravilnih ukrepov, ki jih je predvidela ali sprejela Romunija ali upravičenka, kadar je to primerno.

⁽⁶⁹⁾ Točka 122 smernic za reševanje in prestrukturiranje.

6. SKLEPNA UGOTOVITEV

- (242) Komisija ugotavlja, da je Romunija nezakonito izvedla del zadevne pomoči in s tem kršila člen 108(3) PDEU. Vendar Komisija ugotavlja, da je pomoč za prestrukturiranje združljiva z notranjim trgov v skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Pomoč za prestrukturiranje družbi Complexul Energetic Oltenia S.A. (v nadaljnjem besedilu: družba CE Oltenia), ki jo je Romunija delno izvedla v obliki nepovratnih sredstev, državnega poročstva za posojilo, kapitalske injekcije in pretvorbe posojila v nepovratna sredstva v višini 2 658,1 milijona EUR, je združljiva z notranjim trgov v smislu člena 107(3), točka (c), Pogodbe o delovanju Evropske unije ob upoštevanju pogojev iz člena 2.

Člen 2

(1) Romunija bi morala zagotoviti, da družba CE Oltenia v rokih, vključenih v revidirani načrt prestrukturiranja, ali, če je primerno, najpozneje do konca obdobja prestrukturiranja v celoti izvede ukrepe, vključene v načrt prestrukturiranja, in s tem povezane ukrepe za omejevanje izkrivljanja konkurence, kot sledi:

- (a) zaprtje ali začasna konzervacija vseh proizvodnih zmogljivosti na lignit kot rezerve in začetek obratovanja novih proizvodnih zmogljivosti v obdobju 2023–2026, brez poseganja v razgradnjo zmogljivosti, ki je določena v nacionalnem načrtu Romunije za okrevanje in odpornost; zmogljivosti, ki jih bo Romunija dokončno razgradila, so zmogljivosti, odobrene v nacionalnem načrtu za okrevanje in odpornost;
- (b) postopno zmanjševanje števila zaposlenih;
- (c) postopno zmanjševanje emisij CO₂ skupaj z naložbami za zmanjšanje drugih okolju škodljivih emisij;
- (d) zmanjšanje osnovnega kapitala in poznejša izvedba povečanja osnovnega kapitala;
- (e) ustanovitev subjektov za posebne namene kot skupnih podjetij s sovlagatelji;
- (f) podpis finančnih sporazumov z bankami;
- (g) odcep elektrarne v mestu Craiova;
- (h) ustanovitev ločene hčerinske družbe družbe CE Oltenia, ki bo zajemala in upravljala obstoječe elektrarne na lignit in povezana sredstva družbe CE Oltenia, ki niso namenjena prehodu na plin ali obnovljive vire energije.

(2) Romunija bo do 31. decembra 2026 odsvojila najmanj 20 % svojega deleža v družbi CE Oltenia.

(3) Romunija bi morala Komisiji vsakih šest mesecev od datuma sprejetja tega sklepa do konca obdobja prestrukturiranja 31. decembra 2026 redno poročati o izvajanju načrta prestrukturiranja. V teh poročilih bi bilo treba navesti zlasti datume dejanskih izplačil financiranja, ki ga je odobrila država, in lastnega prispevka upravičenke, izpolnjevanje pogojev iz tega sklepa, morebitna odstopanja od finančnih ali operativnih napovedi iz načrta prestrukturiranja, obvladovanja stroškov in znižanja stroškov ter dobička, doseženega z ukrepi prestrukturiranja, in popravnih ukrepov, ki jih je predvidela ali sprejela Romunija ali upravičenka, kadar je to primerno.

Člen 3

Romunija v dveh mesecih po priglasitvi tega sklepa Komisijo obvesti o ukrepih, ki jih je sprejela za uskladitev s tem sklepom.

Člen 4

Ta sklep je naslovljen na Romunijo.

V Bruslju, 26. januarja 2022

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
članica Komisije
